

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN
PROBLEMATIKA REŠEVANJA ZAHTEV ZA
SODNO VARSTVO**

Mihaela Perčič

Ljubljana, marec 2009

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo
visokošolskega programa

**ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PROBLEMATIKA REŠEVANJA
ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO**

Kandidatka: Mihaela Perčič
Številka indeksa: 32429

Mentor: mag. Slavko Debelak

Ljubljana, marec 2009

Povzetek

Nedvoumno je učinkovit sistem prekrškov eden izmed pokazateljev pravne države. Žal se je v preteklosti v Sloveniji izoblikovalo mnenje, da za storjeni prekršek tako ali tako ne moreš biti kaznovan, če pa si že, so ti na voljo pravna sredstva, s katerim se z lahkoto postopek podaljša do predpisanega roka za zastaranje, kar ni bilo težko doseči, saj so bili sodniki za prekrške zasuti z »bagatelnimi« prekrški.

S sprejetjem novega Zakona o prekrških, ki je skozi zgodovino doživel velike spremembe, je Slovenija vstopila v novo obdobje. Z njegovim sprejetjem se je v našem pravnem redu pojavil nov institut, ki se imenuje zahteva za sodno varstvo. Pravica do pravnega varstva je ena temeljnih človekovih pravic in sodi v kategorijo ustavno in pravno varovanih pravic. Vsi, ki so postavljeni v vlogo kršitelja, imajo pravico do pravnega varstva.

Namen mojega diplomskega dela je bilo prikazati problematiko reševanja zahtev za sodno varstvo ter ali ta novi institut omogoča zmanjšanje pravne negotovosti oziroma drugače povedano: zvišanje pravne varnosti, predvidljivosti in gotovosti. Predvsem me je zanimalo, ali se lahko kršitelji ponovno izmuznejo odgovornosti za prekršek ter ali jim je z ustavo zagotovljena pravna varnost. Del diplomskega dela je namenjen primerjavi, trajanju in načinu reševanja zahteve za sodno varstvo na slovenskih sodiščih. Prav tako je v delu diplomskega dela predstavljena primerjava reševanja zahtev za sodno varstvo na Okrajnem sodišču v Grosupljem, kjer sem lahko že uporabila zadnjo, peto novelo Zakona o prekrških, ki je začela veljati 5. marca 2008.

Ključne besede: prekršek, kršitelj, zahteva za sodno varstvo, prekrškovni organ, sodišče, Zakon o prekrških, sodba, sklep.

Summary

Undoubtedly, an efficient offence system is one of the indicators of the rule of law. Unfortunately, in the past, an opinion was formed in Slovenia that for the committed offence one cannot be punished. In the case of the punishment, one has legal means which can prolong the procedure until the limitation of actions which was not hard to reach as the minor offence judges were swamped with 'bagatelle' offences.

The new adopted General Offences Act, which saw some great changes in the past, caused a new period in Slovenia. With its adoption, a new institute was formed in our legal order, named judicial protection request. The right for a legal protection is one of the fundamental human rights and belongs to the category of constitutionally and legally protected rights. Those who are in a role of the offender have the right to a legal protection.

The purpose of my degree was to show the issues of the demand for legal protection settlement and whether this new institute enables reduction of legal uncertainty; or in other terms increased legal protection, foreseeability and certainty. I was especially wondering if the offenders can escape the responsibility for the offence and if they have a legal protection which is secured by the constitution. A part of the degree is intended to a comparison of the duration and the method of settlement for judicial protection in Slovenian courts. In one part of my degree a comparison of settling claims for judicial protection in the Local Court of Grosuplje is presented in which I was able to use the final (fifth) amending act which entered into force on 5 March 2008.

Key words: *offence, offender, demand for judicial protection, offence body, Court of Justice, General Offences Act, verdict, decision.*

KAZALO

POVZETEK.....	ii
SUMMARY.....	iii
1 UVOD	1
1.1 IZHODIŠČE DIPLOMSKEGA DELA	1
1.2 NAMEN IN CILJI.....	1
1.3 METODE DELA	2
1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA	2
2 ZAKON O PREKRŠKIH	3
2.1 RAZVOJ ZAKONA O PREKRŠKIH	3
2.2 REFORMA PREKRŠKOVNEGA PRAVA.....	6
3 ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO.....	11
3.1 UREDITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	11
3.2 PRAVICA DO ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	12
3.3 RAZLOGI ZA VLOŽITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	13
3.3.1 Kršitev materialnega prava	14
3.3.2 Kršitev procesnega prava	15
3.3.3 Zmotna in nepopolna ugotovitev dejanskega stanja	16
3.3.4 Izrečene sankcije, odvzem premoženjske koristi, stroški postopka.....	18
3.3.5 Nedovoljeni dokaz.....	18
4 PREKRŠKOVNI ORGAN	19
4.1 PREDSTAVITEV PREKRŠKOVNEGA ORGANA.....	19
4.2 POSTOPANJE PREKRŠKOVNEGA ORGANA PO PREJETI ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO.....	19
4.3 POSREDOVANJE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVU SODIŠČU	20
4.4 PREKRŠKOVNI ORGAN IN ODLOČITEV SODIŠČA.....	22
4.5 POLICIJA KOT PREKRŠKOVNI ORGAN	22
5 SLOVENSKA SODIŠČA.....	28
5.1 SPLOŠNO.....	28
5.2 SODNO VARSTVO.....	30

5.3	OSNOVANJE IN UREDITEV SPISA PO SODNEM REDU	30
5.4	PREDNOSTNO OBRAVNAVANJE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	30
5.5	ODLOČANJE SODIŠČ O ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO	31
5.5.1	Odprava odločbe prekrškovnega organa	33
5.5.2	Odločanje brez ponovitve ali dopolnitve dokaznega postopka.....	33
5.5.3	Ponovitev ali dopolnitev dokaznega postopka.....	34
5.5.4	Odločanje po ponovitvi ali dopolnitvi dokaznega postopka	35
5.5.5	Odprava kršitve pravice do izjave.....	35
5.5.6	Odločanje po odpravi zavrženja zahteve	36
5.5.7	Prepoved refomatio in peius	36
5.6	PRIKAZ REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA SLOVENSКИH SODIŠČIH.....	37
5.6.1	Analiza reševanja zahtev za sodno varstvo na okrajnem sodišču v Grosupljem	41
6	PRITOŽBA ZOPER ODLOČITEV SODIŠČA O ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO	45
6.1	ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PRITOŽBA VLAGATELJA ZOPER ODLOČITEV SODIŠČA.....	45
6.2	ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PRITOŽBA DRŽAVENEGA TOŽILCA	46
6.3	ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN USTAVNA PRITOŽBA.....	46
7	ZAKLJUČEK	49
	LITERATURA.....	51
	VIRI	53
	INTERNETNI IN INTERNI VIRI	54
	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV	55
	SEZNAM SLOVENSКИH PREVODOV TUJIH IZRAZOV	56
	SEZNAM TABEL, GRAFOV IN SLIK.....	57
	IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORICE.....	58

1 UVOD

1.1 IZHODIŠČE DIPLOMSKEGA DELA

Novi zakon o prekrških (ZP-1) je doživel velike organizacijske spremembe, zato je bil predviden tudi dveletni *vacatio legis*. Objavljen je bil leta 2003, uporabljati pa se je začel 1. januarja 2005. Po novem zakonu naj bi 70 % prekrškov obravnavala policija na I. stopnji; do odločanja sodišča v teh primerih pa bo prišlo le, če se bo posameznik pritožil (vložil zahtevo za sodno varstvo). Prav tako se je na podlagi novega zakona, ki je pričel veljati 1. januarja 2005, ukinil sodnik za prekrške. Vsi delavci v administraciji in vsi, ki so opravljali delo sodnika za prekrške, so bili priključeni okrajnim sodiščem, senat za prekrške pa je bil priključen višjemu sodišču.

Osnovni razlog vlagatelja pritožb je v tem, da se kršiteljem zdi, da se jim je zgodila krivica. Mnogi pa vlagajo pritožbe zato, da bi se izmaknili odgovornosti za prekršek. Osredotočila se bom na zahteve za sodno varstvo in način rešitve zahteve za sodno varstvo na sodišču. Razlog obravnavanja je prav v tem, da je ta pojav nekaj do zdaj neznanega v našem pravnem redu. Po mojem mnenju je do uveljavitve novega Zakona o prekrških, ki je začel veljati 1. januarja 2005, vladala pravna negotovost, v tisku in pri laikih imenovana tudi anarhija. To se je kazalo v pričakovanih storilcev prekrškov, ki so zaradi visokega pripada na takratne sodnike za prekrške brez težav dosegli rezultat po njihovih željah, se pravi v izogitvi kazni za prekrške, ki so jih storili. S spremembo Zakona o prekrških je praktično prišlo do tega, da ni več izogibanja in izmikanja za prekrške. Hkrati pa se mi poraja vprašanje, ali niso mogoče kršene osnovne človekove pravice, saj v velikih primerih storilci nimajo možnosti, da bi pojasnili, zakaj je prišlo do prekrška.

1.2 NAMEN IN CILJI

Namen diplomskega dela je prikazati problematiko reševanja zahtev za sodno varstvo ter ali ta novi institut omogoča zmanjšanje pravne negotovosti oziroma drugače: zvišanje pravne varnosti, predvidljivosti in gotovosti. Če so se prej storilci »zmazali« jim je z uvedbo novega zakona o prekrških, predvsem pa z uvedbo zahteve za sodno varstvo, to sedaj dosti težje uresničljivo oziroma celo nemogoče.

V letu 2008, in sicer v mesecu marcu, smo doživeli že peto novelo zakona o prekrških (ZP-1E), veliko sprememb pa se tudi nanaša na zahteve za sodno varstvo, predvsem v tem delu, da se obdolženci praktično več ne morejo pritožiti zoper odločitev sodišča, razen če vložijo zahtevo za varstvo zakonitosti ali pa ustavno pritožbo zoper odločitev sodišča.

1.3 METODE DELA

Pri obdelavi diplomskega dela sta uporabljeni analitična in komparativna (primerjalna) metoda ter praktične izkušnje na področju reševanja zahteve za sodno varstvo na Okrajnem sodišču v Grosupljem, kjer sem zaposlena kot vodja vpisnika na področju prekrškov.

1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA

V diplomskem delu najprej na kratko prikazujem zgodovinski razvoj zakona o prekrških ter zakaj je prišlo do reforme prekrškovnega prava. Nato sledi obsežnejši del, kjer predstavim zahtevo za sodno varstvo, kako je zahteva za sodno varstvo urejena, kdo ima pravico do zahteve za sodno varstvo in kakšni so razlogi za vložitev zahteve za sodno varstvo. Na kratko bom predstavila tudi, kdo je prekrškovni organ in kakšne so njegove naloge v zvezi s postopanjem pri zahtevi za sodno varstvo. Na kratko bom predstavila tudi policijo kot prekrškovni organ. V osrednjem delu diplomskega dela se osredotočam na reševanje zahtev za sodno varstvo na okrajnih sodiščih, ki so pristojna za reševanje zahtev za sodno varstvo. Prav tako bom prikazala, na kakšen način so sodišča reševala zahteve za sodno varstvo in koliko časa o porabila za reševanje omenjenih zadev. Posebej se bom dotaknila dela Okrajnega sodišča v Grosupljem.

Na koncu diplomskega dela pa se bom dotaknila, kdo in na kakšen način lahko vloži pritožbo zoper odločitev okrajnega sodišča zoper zahtevo za sodno varstvo. Želela sem tudi ugotoviti, kako zadnja novela ZP-1E vpliva na kršitelje in ali so jim mogoče kršene osnovne človekove pravice.

V zadnjem delu diplomskega dela je strnjen povzetek najpomembnejših ugotovitev, navedba uporabljene literature in virov ter seznam tabel oziroma slik.

2 ZAKON O PREKRŠKIH

2.1 RAZVOJ ZAKONA O PREKRŠKIH

Leta 1947¹ je bil sprejet Temeljni zakon o prekrških, ki je bil enotni sistemski zakon za celotno SFRJ. Prekrški so bili takrat v zvezni pristojnosti in so bili po takratnem zakonu definirani kot lažja kršitev pravnih dobrin v primerjavi s kaznivimi dejanji. Za te kršitve je bila predpisana upravna kazen, postopke pa so vodili upravni organi, izvršilni odbori, okrajni ljudski odbori in organi inšpekcij, ki so odločali na prvi stopnji, na drugi stopnji pa so odločali neposredno višji državni organi. Postopek o prekršku se je imenoval upravno-kazenski, in sicer s poudarkom na upravnem postopku. Pravzaprav je bil to neke vrste poseben upravni postopek, sankcije pa so se imenovale upravne kazni.

Zakon o prekrških je že leta 1951 doživel novelo in začel se je približevati pravu o prekrških kazenskega prava. Z njo je bil na prvi stopnji uveden sodnik za prekrške pri okrajnem ljudskem odboru, na drugi stopnji pa senat za prekrške pri MNZ. Za to obdobje je pomembno, da se prvič srečamo s sodišči za prekrške, ki so bili še vedno upravni organi in so delovali v sklopu oprave. Prav tako je bilo določeno, da sodniki za prekrške odločajo samostojno, vendar pa niso bili popolnoma samostojni, saj so bili voljeni s strani ljudskih odborov, izvolitev pa je potrdil minister, pristojen za notranje zadeve. Sodniki za prekrške so bili za svoje delo disciplinsko odgovorni disciplinski komisiji pri ljudskem odboru, tako da ni bilo mogoče govoriti o pravi samostojnosti in neodvisnosti.

Novela iz leta 1958 govori o organih, ki so vodili postopek o prekrških in o njih odločali. Poimenovali so se, in sicer:

- 1. stopnja – občinski sodnik za prekrške, katerega je volil ljudski odbor,
- 2. stopnja okrajni sodnik za prekrške, ki je sodil v senatu z dvema sodnikoma porotnikoma in jih je izvolil okrajni ljudski odbor.

Leta 1965 je bila sprejeta še ena novela, ki je upravne kazni preimenovala v kazni za prekrške. Upravno-kazenski postopek pa se je preimenoval v postopek o prekrških.

Postopek o prekrških se dokončno loči od uprave s sprejetem zakona leta 1966. Organi, ki rešujejo postopke o prekrških, postanejo samostojni organi občin in so odgovorni občinski skupščini. Odločanje o prekrških preide iz zvezne pristojnosti v pristojnost republik. Na prvi stopnji so o prekrških odločali sodnik za prekrške, ki jih je volila skupščina občin, na drugi stopnji pa senat za prekrške. Zanimivo pa je sledeče, da zakon o prekrških ni doživel nobene večje preureditve in je to obdobje glede odgovornosti in razdelitve sodnikov za prekrške trajalo do leta 1995, in sicer kljub temu da je bil leta 1973 sprejet Republiški Zakon o prekrških, ki je določal le

---

¹ Uradni list FLRJ št. 107/47

splošni del in postopek za odločanje o prekrških, določenih z republiški predpisi, ostale določbe (materialne in procesne) pa so bile še vedno v republiškem zakonu.

Leta 1991, ko je bila sprejeta Ustava Republike Slovenije, je bilo določeno, da se do izdaje ustreznih predpisov Republike Slovenije smiselno uporabljajo kot republiški predpisi tisti zvezni predpisi, ki so veljali v Republiki Sloveniji, če ne nasprotujejo pravnemu redu Republike Slovenije. Po letu 1991 se je tudi začelo razmišljati o spremembah na področju prava o prekrških. Upoštevane so bile naslednje osnovne smernice:

- prekrškovno pravo je kaznovalno pravo;
- prekrške morajo obravnavati sodišča, še posebej za tista ravnanja, za katere je predpisana zaporna kazen.

Novi zakon o prekrških, je doživel velike organizacijske spremembe in je bil zato tudi predviden dve letni vacatio legis. Objavljen je bil v Uradnem listu Republike Slovenije, številka 07/2003 z dne 23. 01. 2003, uporabljati pa se je začel 01. 01. 2005. Po novem zakonu naj bi 70 % prekrškov obravnavala policija na I. stopnji; do odločanja sodišča v teh primerih pa bi prišlo le, če se bo posameznik pritožil (vložil zahtevo za sodno varstvo). Pomembno je tudi, da je z novim zakonom natančno določena organizacija organov in sodišč, ki odločajo o prekrških.

Po mnenju Ministrstva za pravosodje kot predlagatelja je bil Zakon o prekrških potreben za uskladitve prava o prekrških z našo ustavno ureditvijo, drugo zakonodajo, mednarodnimi pakti in obveznostmi naše države do mednarodne skupnosti. Hkrati pa naj bi predstavljal ustrežnejšo umestitev prekrškov v sistem kaznovalnega prava in celovito ureditev področja prekrškov v Republiki Sloveniji (Tratar, 2003, str. 17).

Zakon o prekrških sestavljajo trije deli, in sicer materialnopravni del, procesnopravni del in sodno-organizacijski del. V prvem delu zakona so materialnopravne določbe razdeljene na tri vsebinske sklope, in sicer:

- temeljne določbe,
- splošne določbe o prekrških in odgovornost zanje,
- splošne določbe o sankcioniranju prekrškov.

Novi Zakon o prekrških je področje prekrškov uredil celovito ter veliko zadev prenesel v obravnavanje prekrškovnim organom, ki odločajo v zelo poenostavljenem hitrem postopku. Postopek se v večini primerov začne v upravni sferi, upoštevajoč načelo učinkovitosti. Bistveni cilj reforme prekrškov in novega Zakona o prekrških je torej krajši časovni razmik med začetkom postopka in njegovo zaključitvijo z izdajo sodbe o prekršku.

Zakon o prekrških je sistemski zakon, kar pomeni, da se predpisi, s katerimi se v Republiki Sloveniji določajo prekrški, lahko uporabljajo le v skladu s tem zakonom, predpisani prekrški pa morajo biti v skladu z materialnopravnimi določbami Zakona o prekrških.

Eden izmed glavnih ciljev novega sistemskega zakona je torej, da bi se večina zadev obravnavala hitro in se zaključila že v postopku pred prekrškovnimi organi ter bi se na tak način zmanjšal pripad zadev na sodišče.

V novem Zakonu o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) je kot pomembno načelo upoštevano tudi načelo učinkovitosti postopka o prekršku ter s tem povezana ustavna pravica do sodnega varstva brez nepotrebnega zavlačevanja odločanja. Prav tako ti načeli temeljno usmeritev dopolnjujeta z rešitvami, ki ob ustreznem varovanju pravic v postopku omogočajo njegovo hitrejšo izvedbo in večjo učinkovitost, hkrati pa tudi višjo stopnjo spoštovanja pravne ureditve, ki je splošni objekt varstva prekrškovnega prava.

V Uradnem listu RS št. 17/08 z dne 19. februarja 2008 (in 21/08-popravek) je bila objavljena že peta novela Zakona o prekrških (ZP-1E). Veljati je začela 5. marca 2008 in je med prekrškovnimi organi in sodniki, ki odločajo o prekrških, načela veliko novih vprašanj in dilem. Predvsem je zelo lahkomišno, če že ne neodgovorno, da zakonodajalec novele Zakona o prekrških sprejema kot po tekočem traku, v krajših časovnih razmikih, ne da bi počakal, da bi se učinki prejšnjih sprememb sploh lahko pokazali v praksi. Tako se dogaja, da zakonodajalec spreminja tudi tista določila zakona, ki v praksi sploh niso povzročala težav ali pa je začetniške težave rešila že sodna praksa sama (po Gril, 2008, str. 22).

2.2 REFORMA PREKRŠKOVNEGA PRAVA

Do reforme prekrškovnega prava je moralo priti, saj so bili nekdanji sodniki za prekrške zasuti z zadevami, zlasti s t. i. bagatelnimi zadevami.

Pripomniti je potrebno, da z navedeno zakonodajno spremembo iz leta 1994 ni bila spremenjena tudi mreža sodnikov za prekrške v primerjavi z organizacijsko mrežo prejšnjih občinskih sodnikov za prekrške. Začasna ureditev organizacije in pristojnosti občinskih sodnikov za prekrške je namreč določala, da sodniki za prekrške nadaljujejo delo na sedežih dosedanjih občinskih sodnikov za prekrške za območja, za katera so delovali. To pomeni, da se krajevna pristojnost sodnikov za prekrške kot organov za postopke o prekrških prve stopnje po 1. 1. 1995 ni spremenila.

Sodniki za prekrške kot organ za postopek o prekrških prve stopnje so predvsem ugotavljali obstoj prekrška, odgovornost obdolžene osebe ter izrekli sankcije za prekršek. Kazni so bile: denarna kazen, kazen zapora do 60 dni, kazenske točke v cestnem prometu in prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Lahko se je izrekal opomin. Sodniki za prekrške so tudi skrbeli, da so se izrečene kazni in varstveni oziroma vzgojni ukrepi izvršili.

Prvi poskus, da bi reformirali pravo prekrškov, je bil neuspešno končan sredi devetdesetih let. Takratni predlog zakona je bil umaknjen iz Državnega zbora zaradi kritik, da ob ohranitvi zaporne kazni v procesnih določbah (p)ostaja »mali ZKP«, kar ne omogoča hitrejšega obravnavanja teh zadev. Tudi organizacijske dileme glede drugega položaja sodnikov in sodišča za prekrške niso bile dokončno rešene. Do sprejema novega zakona (december 2002) so bile še vedno odprte različne variante: specializirana sodišča za prekrške, pridružitve sodiščem splošne pristojnosti ali celo uvrstitev med upravne (kaznovalne) organe (po Jenull, 2003, str. 2).

Pričakovanja ob uveljavitvi Zakona o prekrških so bila zelo velika, saj so pričakovali hitrejšo obravnavanje zadev, manj zastaranj, boljše izterjavo, preglednejšo organizacijo, hkrati pa naj bi se tudi pojavili prihranki pri sredstvih, kadrih. Pričakovala se je tudi višja stopnja družbene discipline in upoštevanje pravnega reda.

Pred spremembo Zakona o prekrških, ki je začel veljati s 1. januarjem 2005, je bilo letno izdanih med 600.000 in 800.000 plačilnih nalogov, od tega je bilo neizterjanih med 12 in 15 milijard tolarjev. Pri sodnikih za prekrške je bilo reševanje zaostankov že tako kritično, da so sodniki za prekrške iz celotne sfere prejetih predlogov za uvedbo postopka o prekršku načrtno izločali nekatere prekrške, ki so bili po njihovi razlagi bagatelni prekrški. Zaradi tega se je dogajalo, da nekateri storilci prekrškov sploh niso bili obravnavani oziroma zoper njih ni stekel postopek.

**Tabela 1: ZBIRNO POROČILO GIBANJE IN REŠEVANJE ZADEV –
STATISTIKA PREKRŠKOV ZA LETO 2001**

ZAP. ST.	SODNIK ZA PREKRŠKE	NEREŠENE ZADEVE 1. 1. 2001	PREJETE ZADEVE 2001	ŠTEVILO ZADEV V DELU	ŠTEVILO REŠENIH ZADEV	NEREŠENE ZADEVE 31. 12. 2001
1	AJDOVŠČINA	750	1.654	2.404.	1.613	790
2	BREŽICE	1.016	3.146	4.162	3003	1.159
3	CELJE	7.955	9.016	16.971	5.897	11.074
4	CERKNICA	215	1.063	1.251	956	295
5	ČRNOMELJ	2.530	2.842	5.372	3.39	1.933
6	DOMŽALE	5.331	6.996	12.327	7.210	5.117
7	DRAVOGRAD	327	762	1.089	644	445
8	GORNJA RADGONA	1.181	2.892	4.073	2.861	1.212
9	GROSUPLJE	1.014	3.089	41.03	2.377	1.726
10	HRASTNIK	440	993	1.433	927	506
11	IDRIJA	327	1.145	1.472	849	613
12	ILIRSKA BISTIRCA	2.523	1.595	4.118	1.962	2.156
13	IZOLA	1.220	1.865	3.195	1.744	1.451
14	JESENICE	3.167	2.212	5.379	2.096	3.283
15	KAMNIK	1.701	2.315	4.016	1.742	2.274
16	KOČEVJE	718	1.652	2.370	1.650	720
17	KOPER	5.255	5.617	10.872	5.717	5.155
18	KRANJ	2.969	6.328	9.297	6.173	3.124
19	KRŠKO	1.627	3.950	5.577	3.776	1.801
20	LAŠKO	3.528	1.726	5.254	1.771	3.480
21	LENART	1.378	2.040	3.418	1.883	1.535
22	LENDAVA	2.328	2.862	5.190	2.952	2.238
23	LITIJA	2.293	2.321	4.614	1.717	2.897
24	LJUBLJANA	33.322	53.057	86.379	43.371	41.446
25	LJUTOMER	1.613	1.801	3.414	2.044	1.370
26	LOGATEC	988	1.218	2.206	1.376	829
27	MARIBOR	12.543	18.375	30.918	15.844	15.076
28	MOZIRJE	1.165	1.070	2.235	947	1.288
29	MURSKA SOBOTA	5.467	6.289	11.756	5.520	6.236
30	NOVA GORICA	3.410	5.003	8.413	4.288	4.125
31	NOVO MESTO	4.124	4.898	9.022	4.801	4.221
32	ORMOŽ	1.433	2.845	4.278	2.028	2.250
33	PIRAN	2.504	2.381	4.885	2.981	1.904
34	POSTOJNA	2.426	2.172	4.598	1.742	2.856
35	PTUJ	2.598	8.201	10.799	7.525	3.274
36	RADLJE OB DRAVI	1.094	1.222	2.316	1.070	1.246
37	RADOVLJICA	5.170	2.770	7.940	3.163	4.803
38	RAVNE NA KOROŠEK	1.489	1.721	3.210	1.844	1.366
39	RIBNICA	294	1.141	1.435	1.227	208
40	SEVNICA	4.823	1.975	6.798	5.027	1.771
41	SEŽANA	1.226	2.560	3.786	2.455	1.331
42	SLOVENJ GRADEC	2.271	1.654	3.925	1.905	2.020
43	SLOVENSKA BISTIRCA	1.580	2.353	3.933	2.214	1.719
44	SLOVENSKE KONJICE	2.257	2.647	4.904	2.951	1.954
45	ŠENTJUR	2.272	2.097	4.369	1.908	2.461
46	ŠKOFJA LOKA	1.059	2.102	3.161	1.872	1.289
47	ŠMRJE PRI JELŠAH	1.772	3.108	4.880	2.800	2.080
48	TOLMIN	1.245	1.515	2.760	1.202	1.558
49	TRBOVLJE	1.158	1.837	2.995	1.482	1.513
50	TREBNJE	926	1.786	2.712	1.550	1.162
51	TRŽIČ	149	1.176	1.325	1.194	128
52	VELENJE	2.673	3.213	5.886	2.047	3.812
53	VRHNIKA	1.987	2.247	4.234	2.207	2.027
54	ZAGORJE	1.431	1.401	2.832	1.464	1.368
55	ŽALEC	4.269	3.970	8.239	3.536	4.703
	SKUPJ	160.641	217.859	378.500	198.544	178.378

Vir: URL:

»http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2001.pdf«, 02. 02. 2008

Ob sprejemanju zakona so bila posredovana številna opozorila, da gre za reformo, ki lahko prinese tudi zastoje, dodatne napore, vzporedno dvojno ureditev, tudi statistično višje sodne zaostanke. Predlagatelj in zakonodajalec sta se tega zavedala, vendar (učinkov) sprememb ni brez (tveganja) sprememb. Izboljšanja stanja po uveljavljenem materialnem, procesnem in organizacijskem pravu prekrškov preprosto ni bilo pričakovati, saj je očitno odpovedal ob doseženi stopnji (pre)normiranosti sodobne družbe in države. Navedenim težavam nasproti je zakon postavil dovolj dolge roke za uskladitev materialnih predpisov, za izdajo podzakonskih aktov in za pripravo na nujne organizacijske spremembe (Jenull, 2003, str. 3).

Reforma prekrškovnega prava je v enem delu sicer uspela, a se kupi spisov zdaj pač pojavljajo drugje: pri nekaterih prekrškovnih organih in nekaterih okrajnih sodiščih, ki v vlogi instančnih organov rešujejo zahteve za sodno varstvo kot pravno sredstvo zoper odločitve prekrškovnih organov.

Ustava Republike Slovenije pozna »le« pojem »sodnik«, zato je bil ustavnopravni položaj sodnika za prekrške kot posebnega sodnika nejasen. Na to dejstvo je Slovenijo opozorilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice v Strassbourgu. To je bil razlog za določeno reorganizacijo, ki je pomenila ukinitvev instituta »sodnika za prekrške« in prenos njegove funkcije na okrajno sodišče kot sodišče za prekrške, torej v pristojnost okrajnemu sodniku (po Neffat, 2005, str. 20).

Z reformo prekrškovnega prava se je ukinila denarna kazen za prekrške in se je uvedla globa kot glavna sankcija za prekršek. To je denarni znesek, ki je določen v razponu ali pa določen v fiksnem znesku. Za prekrške s področja davkov in carin se lahko z zakonom predpiše globa v večkratniku oziroma odstotku od davka oziroma carine, ki bi jo bilo treba plačati oziroma od vrednosti predmeta, s katerim je bil storjen prekršek. Področni zakon lahko predpiše za hujše kršitve trikrat višjo globo od tiste, ki je predpisana v zakonu o prekrških. V odločbi oziroma sodbi o prekršku se določi rok plačila, ki ne sme biti krajši od osem dni in ne daljši kot tri mesece.

V primeru delnega plačila in neplačila globe se storilca lahko prisili k plačilu z uklonilnim zaporom. O določitvi uklonilnega zapora odloča sodišče s sklepom po uradni dolžnosti ali na predlog prekrškovnega organa. Če je bil storilcu izrečen plačilni nalog, se v tem primeru uklonilni zapor ne more določiti.

Z reformo prekrškovnega prava je bil tudi podaljšan rok za zastaranje postopka in izvršitev. Postopek za prekršek ni dopusten, ko preteče čas dveh let od storitve prekrška (relativni rok), absolutni pregon za prekršek pa zastara v štirih letih od dneva storitve prekrška. Pred uveljavitvijo novega Zakona o prekrških pa postopek za prekršek ni bil dopusten, ko je preteklo eno leto od storitve prekrška in absolutnih prekrškov, za prekršek pa je natopil že v dveh letih od dneva storitve prekrška.

Prav tako se pojavljajo ključni problemi reforme naše prekrškovne zakonodaje, in sicer:

- neobvladovanje materialne zakonodaje, ki inkriminira prekrške;

- globalna razporeditev zadev med prekrškovne organe in sodišča. Tukaj gre za vprašanje, ali je bila izbrana ustrezna ločnica za razporeditev zadev med ene in druge, upoštevajoč različna merila. Ureditev je zapletena, toda od nje je v marsičem odvisno, ali bo reforma uspela ali ne. Če bo sodiščem ostalo preveč zadev v rednem sodnem postopku, se bodo znašla v podobnem kolapsu, kakor so bili sodniki za prekrške pred reformo. Če bodo na drugi strani prekrškovni organi v hitrem postopku odločali v zadevah, ki ne sodijo tjakaj, se utegnejo težave pokazati pri zagotavljanju procesnih standardov poštenega postopka in zadeve bodo v (pre)velikem številu končale spet na sodiščih (po Fišer, 2006, str. 24).

Z uveljavitvijo novega Zakona o prekrških je bila predvidena tudi ustavitev nekaterih postopkov pri lažjih prekrških in odpustitev izvršitve izrečenih kazni zapora. Njegov namen je namreč razbremenitev sodišč, na katera so se od sodnikov za prekrške prenesli postopki glede prekrškov. Prevzetih prekrškov je bilo samo na okrajnih sodiščih več kot 144.000. Zakonska rešitev je predvidevala, da se ustavijo oziroma ne uvedejo tisti postopki o prekrških, ki so bili storjeni do vključno 31. 12. 2004, razen tistih izjem, ki ustrezajo posebno opredeljenim merilom.

Sodišča so morala v vsakem primeru izdati odločbo, ali je šlo za zastaralno zadevo ali pa se je postopek ustavil zaradi abolicije. Vsakega kršitelja je bilo tudi potrebno obvestiti, kaj se je zgodilo z njegovo zadevo. Iz abolicije so bili izvzeti prekrški s katerim je bila povzročena prometna nesreča, s katerimi so bili kršeni predpisi s področja preprečevanja pranja denarja, s katerimi so bili kršeni carinski predpisi ali glede katerih je bil predlagan izrek varstvenega ukrepa odstranitve tujca iz države, s področja varstva naravnih bogastev in ohranjanja narave, varnosti in zdravja pri delu, dela in zaposlovanja na črno ter delovnih razmerij s področja gradnje objektov.

Sodnik za prekrške v Grosupljem se je s spremembo Zakona o prekrških ukinil in se je priključil Okrajnemu sodišču v Grosupljem kot pisarna za prekrške. Pred spremembo Zakona o prekrških se je sodnik za prekrške v Grosupljem ubadal z zelo velikim številom bagatelnih zadev in tudi z zaostanki. Prav tako je sodnik za prekrške v Grosupljem sodil med srednje velike organe, saj je pokrival in še vedno pokriva območje treh občin, in sicer občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Zaradi velikega števila zadev, s katerim se je ukvarjal sodnik za prekrške, je veliko zadev tudi zastaralo, prav tako je bilo zaradi spremembe zakona veliko prekrškov aboliranih.

Tabela 2: GIBANJE IN REŠEVANJE ZADEV PRI SODNIKU ZA PREKRŠKE ZA LETO 2004

ZAP. ŠT.	SODNIK ZA PREKRŠKE	NEREŠENE ZADEVE 1.1.2004	PREJETE ZADEVE 2004	ŠTEVILO REŠENIH ZADEV	NEREŠENE ZADEVE 31.12.2004
1	GROSUPLJE	1.482	1.244	1.452	1.274

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem, 2005

Iz tabele je razvidno, da je sodnik za prekrške imel ogromen zaostanek; kljub temu da je rešil več zadev, kot je bilo prejetih, je konec leta 2004 imel še vedno 1.274 nerešenih zadev, ki so bile prenesene na Okrajno sodišče v Grosupljem.

31. marca 2005 je bil sprejet Zakon o ustavitvi določenih postopkov o prekrških in odpustitvi izvršitve določenih kazni zapora (v nadaljevanju: ZUSPPKZ), ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 35/2005.

Tabela 3: POROČILO O REŠENIH ZADEVAH PO ZUDPPKZ

VPISNIK	NEUVEDBA	USTAVITEV	MERITORNA ODLOČITEV SODIŠČA NI POSTALA PRAVNOMOČNA DO UVELJAVITVE ZAKONA	SKUPAJ
PRS	625	343	25	993
PRV	35			35

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem 2005

V vpisnik PRS so se vpisali vsi kršitelji prekrškov, ki so storili prekršek do 31. 12. 2004 oziroma je sodišče zoper storilce dobilo predloge do 31. 12. 2004. V vpisnik PRV pa so se vpisali vsi tisti kršitelji, ki so storili prekršek do 31. 12. 2004, vendar je sodišče predlog o storitvi prekrška prejelo po 1. 1. 2005.

3 ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO

3.1 UREDITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Sistemska novost in nenavadnost zahteve za sodno varstvo je v tem, da imamo prvič v našem kaznovalnem pravu položaj, ko ima isti sodnik hkrati dvojno funkcijo pristojnosti:

- odloča kot sodnik prve stopnje (v rednem sodnem postopku) in
- odloča kot »instančni« sodnik (po zahtevi za sodno varstvo v hitrem postopku).

Nenavadnost je še toliko večja, če upoštevamo, da je ta sodnik sicer prvostopenjski sodnik, in to sodnik pri nižjem prvostopenjskem sodišču. Tak dvojni položaj sodnika okrajnega sodišča, ki je že sam po sebi objektivno težaven, se še zaplete, če sodnik poseže v odločbo prekrškovnega organa in jo spremeni. Tedaj se v isti zadevi znajde celo v trojnem položaju, saj po eni strani zagotavlja sodno varstvo zoper odločbo prekrškovnega organa, sam odloča na prvi stopnji, zoper njegovo odločbo pa je v precejšnjem obsegu dopustno redno pravno sredstvo, to je pritožba na višje sodišče (Fišer, 2004, str. 24).

Položaj sodnika okrajnega sodišča v postopku o prekršku je neugoden tudi z vidika njegovih procesnih pooblastil. Sodnik odločitve prekrškovnega organa sam ne sme kasirati, lahko jo le reformira, medtem ko ima višje sodišče proti njegovi odločbi obojna pooblastila tako kasatorična kot tudi reformatorična.

Zoper odločbo, ki jo je na prvi stopnji izdal prekrškovni organ, se lahko vloži zahteva za sodno varstvo. Zahtevo za sodno varstvo lahko vloži oseba, ki ji je bila izrečena sankcija, njen zakoniti zastopnik ali zagovornik ter lastnik odvzetih predmetov.

Zahteva za sodno varstvo mora biti pisna in mora vsebovati iste podatke, kot jih mora vsebovati pritožba² zoper sodbo okrajnega sodišča. Zakonodajalec se je odločil, da ZP-1 ne bo predvidel tudi možnosti vložitve zahteve za sodno varstvo na zapisnik, s čimer se je odmaknil od tradicionalne ureditve v kazenskem postopku³, pa tudi od tiste v upravnem postopku⁴. S temi spremembami pa se je poslabšal položaj upravičenca oziroma kršitelja, zlasti prava neveščega, ki je izgubil eno izmed uporabnih možnosti za vložitev pravnega sredstva. Obvezna vsebina zahteve se vsebinsko navezuje na pritožbo, kar nedvomno kaže, da je zahteva tudi v očeh zakonodajalca predvsem pritožba.

---

² Prvi odstavek 60. člena in tretji odstavek 151. člena ZP-1.

³ Prvi odstavek 76. člena ZKP. V postopku za izdajo kaznovalnega naloge je izrecno predvideno, da je ugovor mogoče vložiti tudi ustno na zapisnik.

⁴ Šesti odstavek 63. člena za pritožbo pa prvi odstavek 238 člena ZUP. Ti dve določbi sta posebej pomembni, saj je ZP-1 v prvem odstavku 58. člena določil, da če ni drugače določeno, se med drugim tudi glede vlog uporablja ZUP.

Vsebina pritožbe mora obsegati navedbo odločbe o prekršku prekrškovnega organa, zoper katero se kršitelj pritožuje, prav tako morajo biti navedeni razlogi za izpodbijanje, obrazložitev, predlog naj se razveljavi ali spremeni ter podpis vlagatelja zahteve. Do izdaje sodbe o prekršku lahko vlagatelj zahtevo za sodno varstvo umakne, vendar če to stori, tega ne more več preklicati.

Zakon je zahtevi za sodno varstvo sprva dajal omejeno suspenzivni učinek. To je bila zanimiva inovacija, ki je naš kazenski postopek sicer ne pozna. Zato sem menil, da bi o čem podobnem (seveda v racionalnih okvirih, kajti omejevanje suspenzivnega učinka pravnega sredstva lahko povzroči, da ureditev ne bo ustrezala zahtevam ustave) veljalo razmisliti tudi v kazenskem postopku.⁵ Medtem je prekrškovnemu zakonodajalcu pogum že upadel in je poprej predvideno možnost odpravil ter se opredelil za popolno suspenzivnost zahteve (po Fišer, 2006, str. 40).

Postopek z zahtevo za sodno varstvo pa je pri prekrškovnem organu urejen povsem drugače, kot je bilo doslej v navadi v našem kaznovalnem pravu. Namesto tradicionalnih rešitev iz kaznovalnega prava, po katerih organ prve stopnje, pri katerem je bilo vloženo pravno sredstvo, opravi le njegov formalni preizkus, v izpodbijano odločbo pa po vsebinski plati ne sme posegati, se je zakonodajalec v ZP-1 odločil za drugačno rešitev iz upravnega postopka. Če je zahteva pravočasna (pa tudi dovoljena) in utemeljena (lahko) sam poseže vanjo in sprejme vse odločitve, ki bi jih lahko sprejel ob prvem odločanju; pri tem lahko po potrebi dopolni dokazni postopek (po Fišer, 2006, str. 24).

S spremembo 46. člena ZP-1 je zoper vsako odločitev prekrškovnega organa po novem dopustna le zahteva za sodno varstvo. S tem so odpravljene dileme prejšnje ureditve, kljub temu pa se postavlja vprašanje, kako se bodo te zahteve reševale v praksi. Na sodiščih, kjer nimajo sodnih zaostankov in zadeve rešujejo sproti, težav ne bo, drugače pa bo na sodiščih, kjer v letu 2008 rešujejo šele zadeve iz leta 2006. To namreč pomeni, da bodo npr. zahteve za sodno varstvo zoper sklep o vrnitvi v prejšnje stanje ali zoper sklep o stroških prišle na vrsto šele po letu ali več, kar bi bilo nedopustno. Glede na takšno ureditev bi bilo treba na okrajnih sodiščih zahteve za sodno varstvo glede procesnih vprašanj obravnavati prednostno (Gril, 2008, str. 19).

3.2 PRAVICA DO ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

V skladu z ustavno pravico do pravnega sredstva v hitrem postopku pred prekrškovnim organom se pravica do pritožbe uresničuje z zahtevo za sodno varstvo.

Ustava Republike Slovenije v 25. členu določa:

»Vsakomur je zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev

---

⁵ Drugi odstavek 59. člena ZP-1 pred novelo ZP-1C, prim. drugi odstavek 366. člena ZKP.

javnih pooblastil, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih.«

Za pravno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin je izredno pomembna ustavna določba o pravici do pravnega sredstva. Po tej določbi je vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih (Kocijančič et. al., 2003, št. 110).

Po ZP-1 je zahteva za sodno varstvo devolutivna, o njej odloča sodišče prve stopnje, in suspezivna, saj vselej zadrži izvršitev sankcij, izrečenih s plačilnim nalogom, oziroma sankcij in stroškov postopka, izrečenih z odločbo o prekršku⁶. Združuje elemente učinkovitega pravnega sredstva in zagotovljenega sodnega varstva. Zahteva za sodno varstvo je edino pravno sredstvo v hitrem postopku zoper odločitve o prekršku ali o sankciji (po Orel, 2008, str. 28).

Prav tako lahko sodišče na predlog vlagatelja, če je predlog vložen skupaj z zahtevo za sodno varstvo, s posebnim sklepom zadrži izvršitev odločbe prekrškovnega organa do njene pravnomočnosti, če vlagatelj zahteve izkaže, da bi mu zaradi izvršitve nastala nenadomestljiva škoda. Sklep se vroči vlagatelju po prekrškovnem organu.

3.3 RAZLOGI ZA VLOŽITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Z zahtevo za sodno varstvo kot pravnim sredstvom zoper odločitve prekrškovnega organa se lahko uveljavljajo domnevne napake v odločbi prekrškovnega organa na vseh tistih petih temeljnih področjih kaznovalnega prava, kot so kršitev procesnega in materialnega prava, nepopolno ali napačno ugotovljeno dejansko stanje, izrečena sankcija in uporaba dokazov, ki so bili pridobljeni s kršitvijo z ustavo zagotovljenih človekovih pravic in svoboščin.

Zakon o prekrških -1 v 62. členu določa:

»Odločbo prekrškovnega organa je mogoče izpodbijati z zahtevo za sodno varstvo:

- če je bila z odločbo prekršena materialna odločba tega zakona ali predpis, ki določa prekršek;*
- če je bila storjena kršitev določb postopka, ker ni odločil pristojni organ, ker storilcu ni bila dana možnost, da se izjavi o prekršku, ker je pri odločanju ali vodenju postopka sodelovala oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena ali je bila izločena, ker so bile kršene določbe o uporabi jezika v postopku, ker izrek odločbe ni razumljiv ali je sam s seboj v nasprotju ali ker odločba nima vseh predpisanih sestavin;*

---

⁶ Prvi odstavek 59. člena ZP-1

- zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, pri čemer se smejo v zahtevi navajati nova dejstva in predlagati novi dokazi le, če vlagatelj zahteve izkaže za verjetno, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v hitrem postopku;
- če se odločba opira na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona ne more opirati, ali ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- zaradi izrečenih sankcij, odvzema premoženjske koristi in stroškov postopka in odločitve o premoženjskem zahtevku.«

3.3.1 Kršitev materialnega prava

Zakonodajalec z novelo ZP-1E⁷ ne posega v ustaljene razloge za vložitev zahteve za sodno varstvo, vendar v celoti ohranja ožje razloge za vložitev pravnega sredstva glede na razloge za vložitev pravnega sredstva v rednem sodnem postopku.

Zakon o prekrških -1 v 154. členu določa:

»Sodba o prekršku se sme izpodbijati:

1. zaradi bistvene kršitve določb postopka o prekršku;
2. zaradi kršitve materialnih določb tega zakona ali predpisa, ki določa prekršek;
3. zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja;
4. zaradi odločitve o sankciji, o odvzemu premoženjske koristi, o stroških postopka o prekršku in o premoženjskopravnem zahtevku.«

Kršitve materialnega prava se nanašajo na pravilno uporabo določb materialnega prava o prekrških na vprašanje pregonljivosti in kaznivosti dejanja kot prekrška, prav tako vprašanje pravilne pravne kvalifikacije dejanja ter s tem povezane pravilne podlage in izrek sankcije. Če je prekrškovni organ napačno ali zmotno uporabil zakon ali drug predpis ali če ga sploh ni uporabil, govorimo o kršitvi materialnih določb.

Materialnopravne določbe so obsežene v prvem delu ZP-1, ki zajema temeljne določbe, in sicer določbe o prekršku ter odgovornosti zanj, določbe o sankciji, odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, vzgojnih ukrepov in sankcijah za mladoletnike ter splošne določbe o zastaranju. Posebni del materialnopravnih določb pa je določen v zakonih, uredbah vlade ali odlokih samoupravne lokalne skupnosti, ki določena ravnanja ali opustitve določajo kot prekršek, določajo znake prepovedanega ravnanja ter za ta dejanja predpišejo oziroma določijo sankcije (po Orel, 2008, str. 29).

Ob reševanju zahtev za sodno varstvo se prekrškovni organi in sodišča srečujejo z velikim problemom, in sicer z nekonkretiziranimi materialnimi določbami, ki so pogosto zajete v različnih predpisih. Velik problem predstavljajo tudi različni predpisi, ki se podvajajo ali se celo prekrivajo. Poseben problem je vezanost prekrškovnih organov in sodišč na določbo 2. člena ZP-1 glede uporabe milejšega

⁷ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških. Uradni list RS, št. 17/2008 z dne 19. 02. 2008 (21/2008 popr.)

predpisa, saj se predpisi nenehno spreminjajo. Prav tako ocena, kateri predpis je milejši, ni vezana le na višino predpisane sankcije, temveč tudi na ugotovitev, ali je določeno ravnanje sploh še opredeljeno kot prekršek.

3.3.2 Kršitev procesnega prava

Kršitev določb postopka so kršitve procesnih določb, ki so bile uporabljene v hitrem postopku. O kršitvi določb postopka govorimo takrat, če:

- je odločil nepristojni organ;
- je bila kršena pravica storilca od izjave;
- je pri odločanju ali vodenju postopka sodelovala oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena ali je bila izločena;
- so bile kršene določbe o uporabi jezika v postopku;
- je izrek odločbe nerazumljiv ali je sam s seboj v nasprotju;
- odločba nima vseh predpisanih sestavin.

ZP-1 ne opredeljuje posebej absolutnih in relativnih bistvenih kršitev določb postopka, kot je določeno v 155. členu ZP-1 za pritožbeni postopek rednega sodnega postopka. Kot absolutne bistvene kršitve določb postopka pa lahko opredelimo kršitve, za katere ZP-1 določa, da jih sodišče vedno preizkusi po uradni dolžnosti (po Orel, 2008, str. 29).

Zaradi nedoslednosti ZP-1 je v postopku z zahtevo za sodno varstvo zoper plačilni nalog povzročala težava presoja, ali je bila v postopku izdaje plačilnega naloga zagotovljena pravica do izjave in pravica do seznanitve z vsemi obremenilnimi dokazi, s čimer se kršitelju tudi zagotavlja pravica do pritožbe.

Vrhovno sodišče RS je na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti odločilo, da je treba pred odločitvijo o zahtevi za sodno varstvo zoper plačilni nalog storilca seznaniti s ključnimi obremenilnimi dejstvi in mu omogočiti, da se o njih izjavi, ne glede na to, da postopkovne določbe ZP-1 tega izrecno ne zahtevajo⁸ (po Orel, 2008, str. 30).

Glede na citirano odločitev Vrhovnega sodišča RS morajo prekrškovni organi in sodišča pred formalno presojo zahteve za sodno varstvo zoper plačilni nalog, izdan pred uveljavitvijo novele ZP-1E, ki je bil poslan kršitelju po določbah Zakona o splošnem upravnem postopku o vročanju, kršitelja seznaniti z opisom dejanskega stanja ter mu omogočiti, da se o njem izjavi in predlaga dokaze, ki so mu v korist⁹.

Novela ZP-1E določa pogoje za pridobitev izjave kršitelja pred izdajo odločbe o prekršku in vsebino, s katero mora biti kršitelj seznanjen. Novela določa obveznost ustreznega zapisa v obliki zapisnika ali uradnega zaznamka, iz katerega pa mora biti razvidno, da je bil kršitelj poučen o svojih pravicah. Če se kršitelj na kraju ugotovitve prekrška ne more izjaviti o prekršku, se mu pošlje pred izdajo odločbe pisno obvestilo s poukom in možnost izjave. Prav tako velja enako pravilo, če

⁸ Sodba VS RS, opr. št. IV Ips 58/2007, z dne 28. 02. 2008.

⁹ Peti odstavek 57. člena ZP-1.

prekrškovni organ takoj ob ugotovitvi ali obravnavanju konkretne zadeve kršitelja ni mogel obvestiti o vsebini očitka in njegovih pravicah, s čimer se mu da možnost za pripravo obrambe. Izrecno je tudi določeno, da se odločba o prekršku ne more opirati na izjavo kršitelja, če le-ta ni bil v skladu z ZP-1 poučen o svojih pravicah v postopku¹⁰. Pooblaščen uradna oseba, ki izda kršitelju plačilni nalog in ga tudi vroči na kraju prekrška, mora storilca takoj seznaniti s storjenim prekrškom po vročitvi, kar zaznamuje na plačilnem nalogu. Če plačilnega naloga kršitelju ni bilo mogoče vročiti na kraju prekrška, pa mora plačilni nalog vsebovati tudi kratek opis dejanskega prekrška z navedbo dokazov. V tem primeru gre za osebno zaznavo, fotografijo, posnetek, analizo. S tem se kršitelju zagotavlja pravica do pritožbe, saj lahko le če je z ugotovitvami pooblaščen uradne osebe ustrezno seznanjen, v zahtevi za sodno varstvo vsebinsko izpodbija ugotovitve prekrškovnega organa. Prav tako pa se lahko storilec z vsebino navedenih dokazov seznaniti tudi s pregledom spisa pri prekrškovnem organu¹¹.

ZP-1E med razlogi, ki jih morata prekrškovni organ in sodišče presoditi po uradni dolžnosti, navaja kršitev določb postopka, ki se nanaša na izrek odločbe, ki ni razumljiv. Razumljivost izreka odločbe ne pomeni le njegove jasne vsebine, temveč mora opis zajeti vse konkretne okoliščine, ki konkretizirajo abstraktni dejanski stan prekrška. Abstraktni opis dejanja zadošča le takrat, ko po naravi stvari konkretizacija ni smiselna, sicer pa mora izrek zajeti tudi konkretizacijo dejanskega stanja. Bistveno je, da so konkretne okoliščine tako opisane, da je mogoč preizkus, ki mora odgovoriti na vprašanje: »Ali so s konkretnimi okoliščinami, opisanimi v izreku, uresničeni vsi abstraktni zakonski znaki prekrška?« Posebej velja poudariti pomembnost navedbe kraja in časa storitev prekrška, saj odsotnost teh v opisu dejanja pomeni nerazumljivost izreka odločbe o prekršku (nepravilna navedba kraja in časa pa je vprašanje, ki se nanaša na dejansko stanje prekrška) (po Orel, 2008, str. 30–31).

Sodišča pri obravnavanju zahtev za sodno varstvo vedno pogosteje ugotavljajo, da imajo prekrškovni organi pri oblikovanju izrekov s konkretizacijo abstraktnega dejanskega stanja kršitev zelo velike težave, vendar pa sodišča vanje niso mogla poseči, razen v primeru, kadar je kršitelj uveljavljal prav to kršitev. Izreki v odločbah o prekrških pogosto vsebujejo navedbe, ki s konkretizacijo prekrška nimajo nobene zveze in morda spadajo le v obrazložitev odločbe.

3.3.3 Zmotna in nepopolna ugotovitev dejanskega stanja

Razlog za zahtevo za sodno varstvo se enaki kot pritožbeni razlogi iz 157. člena ZP-1 v rednem sodnem postopku in jih vežejo le odločilna dejstva. Odločilna dejstva pomenijo dejansko stanje prekrška.

---

¹⁰ Drugi odstavek 55. člena ZP-1.

¹¹ Člen 82. ZUP v zvezi s prvim odstavkom 58. člena ZP-1

Zakon o prekrških -1 v 157. členu določa:

»(1) Dejansko stanje je zmotno ugotovljeno, če je kakšno odločilno dejstvo zmotno ugotovljeno, ali če je iz ugotovljenih dejstev napravljen nepravilen sklep.

(2) Dejansko stanje je nepopolno ugotovljeno, če kakšno odločilno dejstvo sploh ni bilo ugotovljeno.

(3) Pri uveljavljanju zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja na podlagi novih dejstev in dokazov mora pritožnik verjetno izkazati, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v postopku na prvi stopnji. Ko se sklicuje na nova dejstva, mora navesti dokaze, s katerimi naj bi se ta dejstva dokazovala; ko se sklicuje na nove dokaze, pa mora navesti dejstva, ki jih s temi dokazi želi dokazati.«

O zmotno ugotovljenem dejanskem stanju govorimo takrat, če je iz ugotovljenih okoliščin, ki jih ima prekrškovni organ za dokaze, razvidno, da ne izhajajo iz ugotovitve, na podlagi katerih bi lahko ugotovili obstoj prekrška ali kadar je prekrškovni organ izvedene dokaze nepravilno presodil. O nepopolno ugotovljenem dejanskem stanju pa govorimo takrat, če prekrškovni organ ni upošteval pomembnih okoliščin ali če je opustil njihovo ugotavljanje.

Prekrškovni organ mora kršitelja še pred izdajo odločbe o prekršku ali ob izdaji in vročitvi posebnega plačilnega naloga opozoriti na omejitev uveljavljanja novih dejstev in predlaganja novih dokazov. Njen namen je preprečiti nepotrebno zavlačevanje postopka v vseh fazah postopka o prekršku, kar je sicer še vedno zelo pogost namen kršiteljev v postopku o prekrških.

Kontradiktornost postopka, ki pomeni uveljavitev pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave RS, mora biti upoštevana v vseh postopkih in vseh fazah kaznovalnega prava ter zajema tudi položaj kršitelja v dokaznem delu postopka o prekršku. Pravico do enakega varstva pravic strank v postopku morajo zagotavljati pooblaščenice uradne osebe prekrškovnih organov, ki morajo izvajati dokazni postopek ob pravilni smiselni uporabi določb splošnega upravnega postopka (po Orel, 2008, str. 31).

Prekrškovni organi imajo pooblastila za izvajanje dokaznega postopka v postopku presoje utemeljenosti zahteve za sodno varstvo, kar nekateri prekrškovni organi izvajajo, s tem se lahko spor razreši že na prvi stopnji ali pa lahko izvedba dodatnega dokaznega postopka pripomore k hitrejši odločitvi sodišča o vloženih zahtevi za sodno varstvo. Z izvajanjem dokaznega postopka prekrškovni organi omogočajo spoštovanje načela poštenega dokaznega postopka, sploh v postopkih, v katerih je veliko neravnovesje v korist prekrškovnega organa. Prav tako se pri izvedbi dokaznega postopka prekrškovni organi ne bi smeli ozirati na probleme, povezane s tehničnimi vprašanji, kot so vabljenje, neustrezni prostori za zaslišanje strank v postopku o prekršku, vodenje zapisnika, vročanje, temveč bi morali skrbeti za tehniko zasliševanja in izvajanja drugih dokazov. S takšnim izvajanjem dokazov tudi ne bo razloga, da bi se dokazi, ki so bili izvedeni pred prekrškovnim organom, morali ponoviti ali dopolniti pred sodiščem, saj s tem ne bo razlogov, da bi sodišče podvomilo v njihovo verodostojnost.

Veljavne dokaze mora pooblaščen uradna oseba izvesti in pridobiti po smiselni uporabi določb Zakon o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP), pri čemer morajo biti priče opozorjene na pravno dobroto in posledice krivega pričanja. Zakonodajalec je z novelo ZP-1D¹² z ugovornim postopkom želel prispevati k boljši razjasniti dejanskega stanja že v fazi, ko se odloča v hitrem postopku, kar naj bi zagotavljalo hitrejšo in preprostejšo obravnavo v primeru vložene zahteve za sodno varstvo.

3.3.4 Izrečene sankcije, odvzem premoženjske koristi, stroški postopka

Prekrškovni organi praviloma izrekajo globe v višini najnižje predpisane, razen če imajo pooblastilo, da lahko izrekajo globo v razponu. Kadar prekrškovni organ izda odločbo in izreče globo v razponu, lahko kršitelj v zahtevi za sodno varstvo uveljavlja okoliščine, ki jih prekrškovni organ pri izbiri in odmeri sankcije oziroma pri odločitvi o ukrepu ni upošteval, pa bi jih moral upoštevati oziroma jih ni upošteval pravilno.

Prekrškovni organi imajo po vloženi zahtevi za sodno varstvo, ne glede na vrsto odločitve, omejeno možnost drugačnega izrekanja sankcij. V okviru pooblastila se odločijo za izrek opomina, če za to obstajajo utemeljeni razlogi, lahko pa postopek o prekršku zoper kršitelja po odpravi svoje odločbe ustavijo. Sicer pa morajo zadevo posredovati v odločanje sodišču. Prekrškovni organi namreč nimajo pooblastila, da bi lahko predpisano sankcijo omilili, torej da bi odmerili globo pod mejo, ki je predpisana za prekršek. Omilitveno pooblastilo je pridržano le sodišču¹³ (po Orel, 2008, str. 32–33).

3.3.5 Nedovoljeni dokaz

Novela ZP-1E uvaja še peti razlog za vložitev zahteve za sodno varstvo, in sicer je podan takrat, če se izpodbijana odločba opira na dokaz, na katerega se po določbah ZP-1 ne more opirati, ali na dokaz, ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin. ZP-1 izrecno določa, da se določba prekrškovnega organa ne sme opirati na izjavo kršitelja, ki ni bil poučen o svojih pravicah iz druga odstavka 55. člena ZP-1. Prekrškovni organ se prav tako ne sme opirati na dokaz, če pouk o pravicah ni vpisan v zapisnik ali uradni zaznamek oziroma v obvestilo kršitelju, da se izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška. Prav tako se odločba ne sme opirati na izjavo kršitelja, ki je bil pridržan ali pridržan, ker je bil zaloten pri prekršku pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi in ni bil poučen o pravicah¹⁴. Prav tako mora biti kršitelj o svojih pravicah poučen tudi v pouku o pravici od pravnega sredstva posebnega plačilnega naloga (po Orel, 2008, str. 33).

¹² ZP-1D, Uradni list RS, št. 115/2006 z dne 10. 11. 2006

¹³ Šesti odstavek 26. člena ZP-1.

¹⁴ Drugi odstavek 108. člena in tretji odstavek 110. člena ZP-1.

4 PREKRŠKOVNI ORGAN

4.1 PREDSTAVITEV PREKRŠKOVNEGA ORGANA

Postopek o prekršku se začne pred prekrškovnim organom. Postopek vodi in o njem odloča pooblaščen uradna oseba. Za prekrškovne organe se štejejo upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

Postopek o prekršku se začne po uradni dolžnosti, ko opravi prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti v ta namen kakršno koli dejanje. Če prekrškovni organ ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga mora izvesti in sam izdati plačilni nalog ali odločbo o prekršku.

Prekrškovni organi so dolžni evidentirati in shranjevati dokumente v zadevah prekrškov v skladu z določili Uredbe o upravnem poslovanju (v nadaljevanju uredbe).

Zadeve, ki nastanejo pri delu prekrškovnih organov, morajo vselej vsebovati vse dokumente s prilogami, ki se nanašajo na zadevo. Četrty odstavek 150. člena uredbe določa, da se v vsaki upravni zadevi vodi popis zadeve, ki je lahko natisnjen na notranji strani ovoja ali na posebnem listu.

Postopek z zahtevo za sodno varstvo daje prekrškovnemu organu pooblastila zunaj tradicionalnih rešitev iz kaznovalnega prava. Poleg formalnega preizkusa namreč omogoča, da se opravi tudi vsebinski preizkus.

Poudariti je potrebno še, da določbe sodnega reda ne veljajo za prekrškovne organe, ampak le za sodišča s splošno pristojnostjo in specializirana sodišča, razen v primerih, ko zakon določa drugače. Glede na to prekrškovni organi niso dolžni voditi popisa spisa tako, kot ga morajo voditi sodišča. Sodišča morajo popis spisa voditi po navodilih Sodnega reda (po Čas, 2008, str. 22).

4.2 POSTOPANJE PREKRŠKOVNEGA ORGANA PO PREJETI ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO

Med temeljnimi načeli ZUP navaja še druga, npr. pravico do pritožbe, ki jo ZP-1 ne določa, vendar v smislu ustavne pravice do pravnega sredstva (25. člen) njeno vlogo prevzema devolutivna in praviloma suspenzivna zahteva za sodno varstvo (Kovač, 2004, str. 25).

Zoper odločbo o prekršku, ki jo je na prvi stopnji izdal prekrškovni organ po hitrem postopku, se lahko vloži zahteva za sodno varstvo. Zahtevo lahko vloži oseba, ki ji je bila izrečena sankcija, njen zakoniti zastopnik oziroma zagovornik ter lastnik odvzetih predmetov.

Prekrškovni organ lahko izda tudi posebni plačilni nalog, ki ga praviloma izda in vroči kršitelju na kraju prekrška, saj prekršek ugotovi na podlagi zbranih obvestil in dokazov. To pomeni, da si pridobi vse potrebne izjave prič in kršitelja ter njihov podpis. Zoper posebne plačilne naloge ni dovoljena zahteva za sodno varstvo, vendar ima kršitelj pravico do ugovora v osmih dneh od prejema plačilnega naloga. Po prejetju ugovora mora prekrškovni organ ugotoviti, ali je ugovor vložen pravočasno. Če v vloženem ugovoru niso podani pogoji za ugovor, prekrškovni organ postopek konča z uradnim zaznamkom. Če pa prekrškovni organ ugotovi, da so podani pogoji za ugovor, pa prekrškovni organ odloči z odločbo o prekršku. Za izdajo odločbe o prekršku pa velja uporaba vseh določb hitrega postopka. Zoper odločbo o prekršku, ki jo je prekrškovni organ izdal po ugovornem postopku, pa je dovoljena zahteva za sodno varstvo.

Zahteva za sodno varstvo se lahko vloži v osmih dneh od vročitve odločbe o prekršku, in sicer pisno pri pristojnem prekrškovnem organu. Ko prekrškovni organ dobi zahtevo za sodno varstvo, najprej ugotovi, ali jo je vložila upravičena oseba. Če je zahtevo za sodno varstvo vložila oseba, ki po zakonu nima te pravice (npr. žena storilca, sestra, brat), jo je prekrškovni organ s sklepom dolžan zavreči. Enako ravna, če ugotovi, da je zahteva za sodno varstvo vložena prepozno, torej ne v okviru roka osmih dni po prejemu odločbe o prekršku¹⁵.

Zoper sklep o zavrženju je tudi dovoljena zahteva za sodno varstvo na prekrškovni organ, ki tako zahtevo prouči in po potrebi glede na navedbe v zahtevi dopolni postopek. Če prekrškovni organ pri tem ugotovi, da je zahteva vložena pravočasno in da je utemeljena, lahko v svoji pristojnosti že izdano odločbo o prekršku odpravi in ustavi postopek, lahko pa izda novo odločbo o prekršku, torej jo nadomesti z novo odločitvijo, ki je drugačna, in o tem obvesti storilca in osebo, ki je vložila zahtevo za sodno varstvo, oziroma mora novo odločbo o prekršku ponovno vročiti storilcu in tudi predlagatelju postopka, seveda če prekrška ni ugotovil sam.

Prekrškovni organ lahko tudi ugotovi, da ni razlogov za odpravo ali spremembo odločbe o prekršku in jo skupaj s spisom in morebitnimi dokazi, ki jih je zbral, ob vloženi zahtevi za sodno varstvo posreduje v odločitev pristojnemu sodišču.

4.3 POSREDOVANJE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVU SODIŠČU

Prekrškovni organ posreduje zahtevo za sodno varstvo zoper odločitev prekrškovnega organa v odločitev sodišču šele potem, ko je izčrpal vsa pooblastila za odločanje po zahtevi za sodno varstvo. Prekrškovni organ ravna enako tudi v

---

¹⁵ Prvi odstavek 60. člena ZP-1.

primeru vložene zahteve za sodno varstvo zoper odločbo, s katero je odpravil plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper odločbo, s katero je odpravil plačilni nalog ali odločbo o prekršku in hkrati izdal novo odločitev, ter v primeru vložene zahteve zoper sklepe, s katerim je zavrzel prepozno ali nedovoljeno zahtevo za sodno varstvo kot tudi v primeru zahteve za sodno varstvo zoper druge sklepe izdane v postopku o prekršku.

Kaj vsebuje spis, ki ga prekrškovni organ posreduje sodišču po vloženi zahtevi za sodno varstvo, je odvisno od tega, zoper kakšno odločitev je podana zahteva za sodno varstvo.

Prekrškovni organ mora po vloženi zahtevi za sodno varstvo zoper plačilni nalog posredovati sodišču:

- izvornik zahteve za sodno varstvo s pošiljko v izvorniku, če je prispela na prekrškovni organ po pošti;
- plačilni nalog v izvorniku, lahko je tudi v kopiji z morebitno vročilnico, iz katere je razvidno, da je bila vročitev opravljena;
- kopijo plačilnega naloga, ki po odločitvi sodišča ostane v spisu sodišč;
- opis dejanskega stanja prekrška;
- spremni dopis, s katerim prekrškovni organ obrazloži, zakaj so po njegovi oceni navedbe v zahtevi neutemeljene.

Prekrškovni organ mora po vloženi zahtevi za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku, ki jo posreduje sodišču, posredovati naslednje dokumente:

- celoten spis z vsemi dokumenti z morebitnimi dokazi, izvedenimi pred vložitvijo po vloženi zahtevi za sodno varstvo;
- spremni dopis, s katerim prekrškovni organ obrazloži, zakaj so po njegovi oceni navedbe v zahtevi neutemeljene.

Za dokumente v spisu se štejejo ustna izjava, ki je lahko pridobljena neposredno na kraju prekrška, pisna izjava kršitelja, obvestilo kršitelju, da se izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška z vročilnico, če je bilo poslano po pošti, odredbe, drugi dokazi, odločba o prekršku, prav tako mora biti priložena še kopija odločbe o prekršku, ki po odločitvi sodišča ostane v spisu sodišča ter zahteva za sodno varstvo. Prav tako mora biti spis posredovan sodišču z vsemi dokumenti v izvorniku.

Prekrškovni organ mora po vloženi zahtevi za sodno varstvo zoper druge odločitve v postopku o prekršku, kot so sklep o zavrženju, zavrnitvi, vrnitvi v prejšnje stanje ob posredovanju zahteve za sodno varstvo zoper različne sklepe posredovati sodišču celoten spis s predložitvenim poročilom.

Prekrškovni organ enako kot pri vloženi zahtevi za sodno varstvo zoper plačilni nalog in odločbo o prekršku posreduje poleg izvornika tudi kopijo izpodbijanega sklepa, ki po odločitvi sodišča ostane v njihovem spisu.

4.4 PREKRŠKOVNI ORGAN IN ODLOČITEV SODIŠČA

Ne glede na odločitev sodišča prekrškovni organ po prejemu spisa iz sodišča, prepis sklepa ali sodbe vroči upravičenim vlagateljem zahteve za sodno varstvo po določbah ZUP o vročanju. Ko je sodišče odpravilo odločitev prekrškovnega organa, ker je o prekršku odločil nepristojni prekrškovni organ, pa vroči sodbo tudi pristojnemu prekrškovnemu organu.

Prekrškovni organ poleg prepisa sklepa ali sodbe vroči storilcu prekrška tudi nalog za plačilo globe po plačilnem nalogu oziroma odločbi o prekršku ter nalog za plačilo stroškov postopka, ki jih je določil prekrškovni organ v odločbi in za plačilo stroškov postopka – povprečnine. S 1. 1. 2009 je prišlo do nove spremembe in sicer se bo namesto povprečnine storilcu določila sodna taksa po Zakonu o sodnih taksah (Ur. l. RS 1/1990, 20/2004-UPB1).

Ker po novi ureditvi vse odločitve sodišča v zvezi z zahtevo za sodno varstvo vročajo prekrškovni organi, se tudi ne strinjam s stališčem, da sodišča samo vročijo tak sklep, ko sodišče zavrže pritožbo vlagatelja zahteve za sodno varstvo, zoper sodbo okrajnega sodišča kot nedovoljeno. Člen 65.a ZP-1 namreč določa, da vse odločitve sodišča v zvezi z zahtevo za sodno varstvo vročajo prekrškovni organi, poleg tega pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da so prekrškovni organi po novem 202. členu ZP-1 pristojni tudi za izterjavo vseh glob in stroškov postopka, izrečenih v zvezi z zahtevami za sodno varstvo. Tako bi bilo povsem nesmiselno, da bi določene odločitve vročala sodišča, izterjevali pa bi jih prekrškovni organi (po Gril, 2008, str. 19).

4.5 POLICIJA KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

Zakon o prekrških na novo uvaja odločanje v hitrem postopku, ki ga izvede pooblaščen uradna oseba na policijski postaji z ustrezno izobrazbo in opravljenim strokovnim izpitom. Tako vsak kršitelj, če so izpolnjeni določeni zakonski pogoji, dobi od policije odločbo o prekršku, plačilni nalog za kazen in plačilni nalog za stroške postopka.

Slovenska policija kot ena izmed nosilk nacionalne varnosti zagotavlja visoko stopnjo notranje varnosti vsem prebivalcem Republike Slovenije tako, da ščiti ustavno ureditev, demokratični politični sistem, človekove pravice in temeljne svoboščine ter druge ustavnopravne vrednote. Delovanje policije temelji na uveljavljanju in spoštovanju pravnega reda, evropskih konvencij in priporočil, etičnosti in strokovnosti ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V sodobni komunikacijski družbi pa je za kakovostno opravljeno policijsko delo vse bolj pomembna tako odprtost mišljenja kot obvladovanje komunikacijskih veščin (URL: »http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/policija/«, 10. 01. 2009).

Zakon o policiji v devetem odstavku 3. člena določa: »Naloge policije, ki jih v zvezi z vodenjem in odločanjem v postopku o prekršku določa zakon, ki ureja prekrške, izvajajo policijske postaje in tiste notranje organizacijske enote generalne policijske uprave in policijskih uprav, katerih pooblaščne uradne osebe vodijo in odločajo v hitrem postopku pred prekrškovnim organom.«

Policija kot največji prekrškovni organ izda tudi največ plačilnih nalogov ter odločb v hitrem postopku in posledično s tem tudi vloži na okrajna sodišča največ zahtev za sodno varstvo tako na podlagi izdanega plačilnega naloga kot zaradi izdaje odločbe v hitrem postopku.

Sodišča v reševanje dobijo največ zahtev za sodno varstvo s strani slovenske policije, ki je s spremembo zakona o prekrških postal prekrškovni organ.

Spodnja tabela prikazuje število vloženih zahtev za sodno varstvo za leto 2005 na področju kršitev prometne zakonodaje.

Tabela 4: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE PO ZAKONU O PREKRŠKIH LETO 2005

Postopek	Kršitve
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	10.404
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	4.678

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2005.pdf>«, 10. 01. 2009

Tabela 5: KRŠITEV JAVNEGA REDA ZA LETO 2005

Postopki	Kršitev zakona o šrekrških zoper javni red in mir	Kršitev drugih predpisov o javnem redu	Kršitev zakona o tujcih	Kršitev zakona o nadzoru državne meje	Skupaj
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	24	885	145	68	1.122
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	8	161	9	6	184

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2005.pdf>«, 10. 01. 2009

Tabela 5 prikazuje število vloženih zahtev za sodno varstvo zaradi kršitve zakona o javnem redu in miru, ki so jih storilci naslovili na policijske enote.

Tabela 6: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE PO ZAKONU O PREKRŠKIH ZA LETO 2006

Postopek	Kršitve
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	14.159
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	2.878
Ugovor zaradi izdanega posebnega plačilnega naloga*	54

*Posebni plačilni nalog in ugovor zaradi izdanega plačilnega naloga sta bila uvedena z Zakonom o dopolnitvah in spremembah Zakona o prekrških (ZP-1D), ki je začel veljati 10. 11. 2006. Ker so pri plačilnih nalogih, posebnih plačilnih nalogah in odločbah v hitrem postopku za leto 2005 upoštevali tudi kršitve, pri katerih je bil vložen zahtevek za sodno varstvo in je bila zadeva odstopljena sodišču, podatki niso primerljivi z letom 2005.

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2006.pdf>«,
15. 01. 2009

Tabela 7: KRŠITEV JAVNEGA REDA ZA LETO 2006

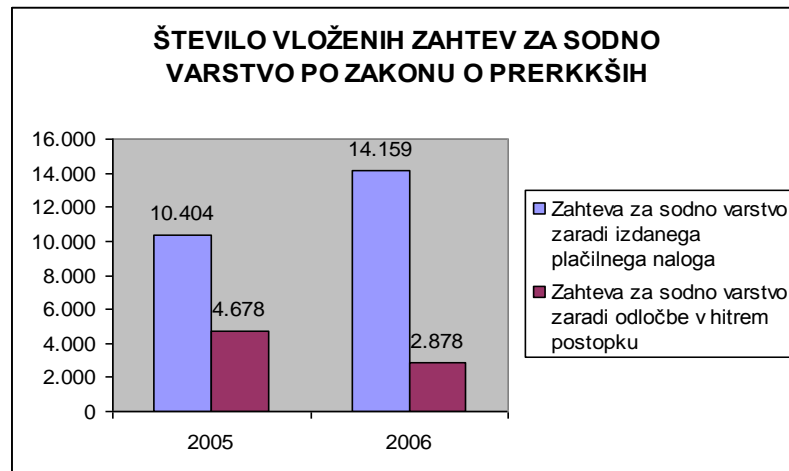
Postopki	Kršitev zakona o prekrških zoper javni red in mir	Kršitev drugih predpisov o javnem redu	Kršitev zakona o tujcih	Kršitev zakona o nadzoru državne meje	Skupaj
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	1.498	42	163	688	2.391
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	239	6	9	219	473
Ugovor zaradi posebnega plačilnega naloga*	122	3	1	10	136

*Posebni plačilni nalog in ugovor zaradi izdanega plačilnega naloga sta bila uvedena z Zakonom o dopolnitvah in spremembah Zakona o prekrških (ZP-1D), ki je začel veljati 10. 11. 2006. Ker so pri plačilnih nalogih, posebnih plačilnih nalogah in odločbah v hitrem postopku za leto 2005 upoštevali tudi kršitve, pri katerih je bil vložen zahtevek za sodno varstvo in je bila zadeva odstopljena sodišču, podatki niso primerljivi z letom 2005.

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2006.pdf>«,
02. 02. 2009

Leta 2006 je bila v veljavi novela ZP-1D, ki je uvedla posebni plačilni nalog, prav tako tudi ugovor zoper plačilni nalog. Tako so v tabeli 6 in 7 prikazani tudi ugovori zoper posebni plačilni nalog. Prekrškovni organ je lahko ob preizkusu ugovora ugotovil, ali je ugovor upravičen ali ne. Če je ugotovil, da je ugovor upravičen, ga je odpravil in izdal odločbo o prekršku, odločba o prekršku pa je bila tudi podlaga za vložitev zahteve za sodno varstvo.

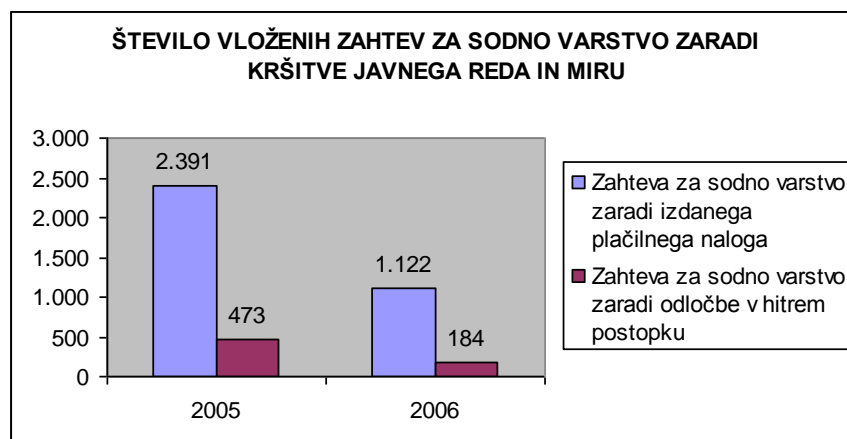
Graf 1: ŠTEVILO VLOŽENIH ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO PO ZAKONU O PREKRŠKIH

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2006.pdf>«, 02. 02. 2009

Iz grafa št. 1 in 2 je razvidno, da se je število vloženih zahtev za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga povečala, medtem ko so se zahteve za sodno varstvo zaradi izdaje odločbe v hitrem postopku zmanjšale.

Graf 2: ŠTEVILO VLOŽENIH ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO ZARADI KRŠITVE JAVNEGA REDA IN MIRU

Po viru: URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2006.pdf>«, 02. 02. 2009

Tabela 8: KRŠITEV ZAKONODAJE IN VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA V HITREM POSTOPKU PO ZAKONU O PREKRŠKIH

Pravno sredstvo	Št. kršitev zakonov o javnem redu in miru		Št. kršitev Zakona o tujcih		Št. kršitev zakona o nadzoru državne meje		Št. kršitev drugih predpisov o javnem redu		SKUPAJ	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	1.408	2.177	132	35	42	36	744	634	2.326	2.882
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	223	738	7	4	5	3	289	298	524	1.043
Ugovor zaradi izdanega posebnega plačilnega naloga	91	2.117	1	7	5	2	6	93	103	2.219

Po viru: URL:

»<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«,
05. 02. 2009

Tabela 9: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE IN VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA V HITREM POSTOPKU

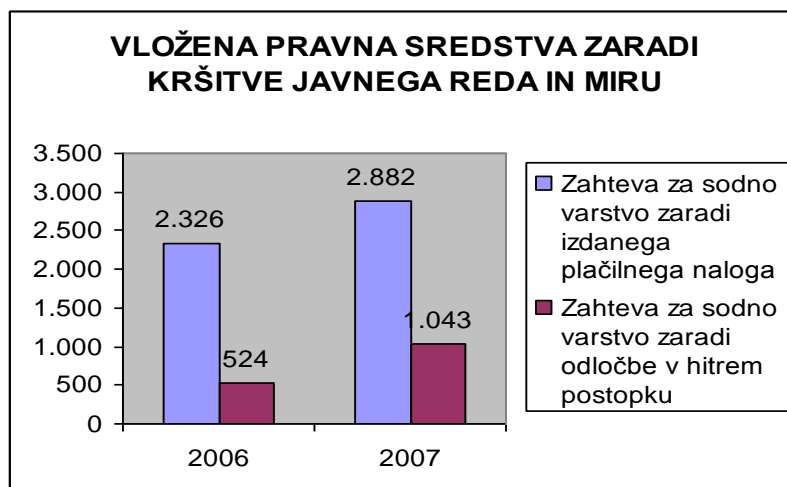
Postopek	Število kršitev	
	2006	2007
Zahteva za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega naloga	14.125	13.056
Zahteva za sodno varstvo zaradi odločbe v hitrem postopku	5.227	637
Ugovor zaradi izdanega posebnega plačilnega naloga	10.826	2.086

Po viru: URL:

»<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«,
05. 02. 2009

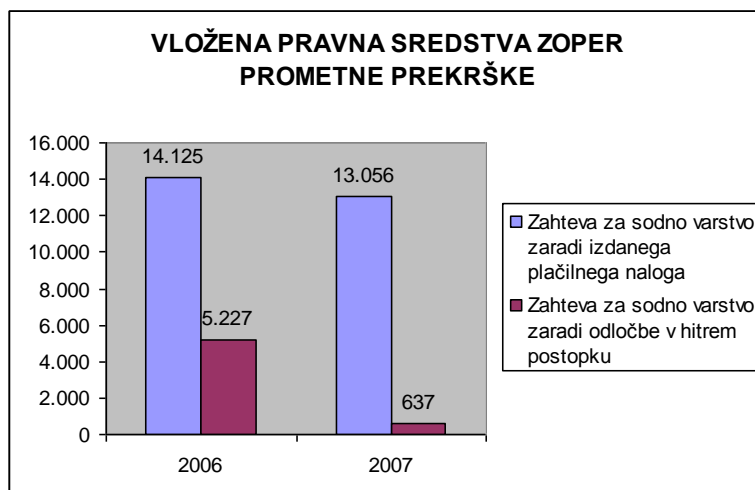
Graf 3: VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA V HITREM POSTOPKU PO ZAKONU O PREKRŠKIH

Po viru: URL:

»<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«, 05. 02. 2009

Graf 4: VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA ZOPER PROMETNE PREKRŠKE

Po viru: URL:

»<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«, 05. 02. 2009

Iz grafa št. 3 in 4 je razvidno, da se je število zahtev za sodno varstvo, ki so jih kršitelji vložili zoper plačilne naloge ali zoper odločbe v hitrem postopku leta 2007, v primerjavi z letom 2006 zmanjšalo.

5 SLOVENSKA SODIŠČA

5.1 SPLOŠNO

Poleg zakonodajne in izvršilne funkcije poznamo še sodno funkcijo. Skupek organov, ki neposredno opravljajo sodno funkcijo, imenujemo sodstvo. Širše pa sodelujejo pri opravljanju sodne funkcije tudi drugi organi, ki skupaj tvorijo pravosodje.

Sodno funkcijo opravljajo posebni državni organi – sodišča, znotraj sodišč pa jo izvajajo sodniki. Sodno funkcijo torej opravljajo sodniki, organizirana pa je preko sodišč. Sodnike navadno imenuje šef države (monarh, predsednik države) ali pristojni minister. Sodišča pa so povezana z izvršilno oblastjo oziroma natančneje z državno upravo tudi preko t. i. pravosodne uprave. Da se zagotovi strokovnost sodnikov, pogosto predlagajo sodnike posebna telesa, v katerih imajo pomemben ali celo odločilen vpliv sami sodniki. Ponekod taka telesa celo sama imenujejo sodnike (Kocijančič, et. al., 2003, str. 212).

Splošna sodišča so organizirana na štirih ravneh in sicer:

- okrajna sodišča,
- okrožna sodišča,
- višja sodišča,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Na najnižjo stopnjo sodijo okrajna sodišča, ki tudi odločajo o zahtevah za sodno varstvo. V Republiki Sloveniji imamo štiriinštirideset okrajnih sodišč.

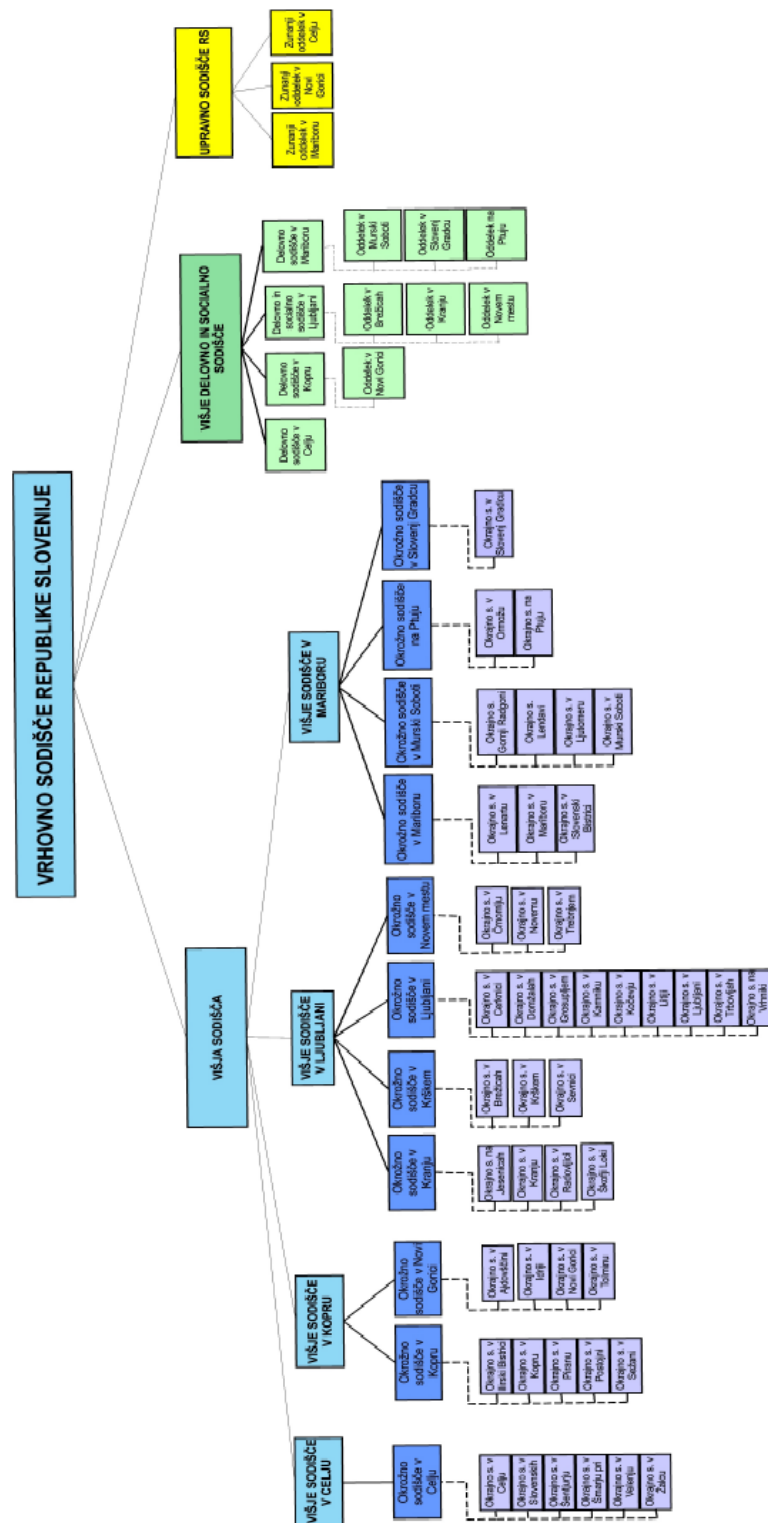
Okrajno sodišče vodi predsednik sodišča, ki pa ga v njegovi odsotnosti nadomešča podpredsednik sodišča.

Slika 1: SLOVENSKA SODIŠČA

Vir: URL: »<http://www.sodisce.si/default.asp?idall=8&showin=all>«,
20. 01. 2009

Slika 2: ORGANIZACIJA IN SESTAVA SODIŠČ – ORGANIGRAM

VIR: URL:

»http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2008_I-VI.pdf«, 20. 01. 2009

Sodno funkcijo neposredno opravljajo sodniki, ki so na eni strani nosilci sodne funkcije, na drugi strani pa pravni strokovnjaki, ki jim je opravljanje sodne funkcije tudi poklicna kariera. Sodniki so pri izvajanju sodne oblasti že po ustavi vezani le na ustavo in zakon, prav tako pa je sodnik vezan tudi na splošna načela mednarodnega prava ter ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe.

5.2 SODNO VARSTVO

Ustava Republike Slovenije v 23. členu določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Sodi mu lahko le sodnik, ki je bil izbran po pravilih, vnaprej določenih z zakonom in sodnim redom.«

Pravica do sodnega varstva je pravica, na podlagi katere se lahko vsakdo, ki meni, da mu je bila kršena določena ustavna pravica ali svoboščina, obrne na sodišče z zahtevo za njeno sodno varstvo. Ustava z določbo o sodnem varstvu nalaga tudi državi dolžnost, da predvidi sodno varstvo oziroma da ga ne izključi. Potemtakem je sodno varstvo sredstvo in obenem predpostavka za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Kocijančič et. al, 2003, str. 127).

5.3 OSNOVANJE IN UREDITEV SPISA PO SODNEM REDU

Zadeve v postopku z zahtevo za sodno varstvo vodijo okrajna sodišča v vpisniku ZSV ločeno od zadeve prekrškov, ki jih obravnavajo v rednem sodnem postopku. Ko sodišče prejme spis z zahtevo za sodno varstvo, na predložitvenem poročilu prekrškovnega organa odtisne in izpolni štampljko »dohodni zaznamek« ter osnuje spis. Če spis prekrškovnega organa ni kronološko urejen, se celoten spis vrne prekrškovnemu organu s pisno zahtevo, da ga v določenem roku uredi in vrne sodišču.

Vsa pisanja, ki se nanašajo na prvo redno številko, se vložijo v poseben ovitek. Vsi dokumenti v tem ovitku se označijo z listovnimi številkami, ki se vpisujejo v zgornji desni kot pisanja. Vsa pisanja sodišča se nato vlagajo v spis kronološko, kot so vpisana v popisu spisa. Vročilnice in povratnice se sproti spnejo k pisanju sodišča, na katerega se nanašajo.

5.4 PREDNOSTNO OBRAVNAVANJE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Prednostna obravnava zahteve za sodno varstvo pri sodiščih je bila v zakonu določena z novelo ZP-1C, predvsem zato, da bi s pravočasnim reševanjem teh zadev pospešili reformo prekrškovnega prava. Zahteva za sodno varstvo pomeni nadaljevanje hitrega postopka. Zato je nastanek prekrškovne prakse pri sodiščih še

toliko bolj pri prekrškovnih organih zelo pomembna. Povratna informacija o uspehu vložene zahteve za sodno varstvo bistveno vpliva na delo prekrškovnih organov, ki na tej podlagi ustrezno prilagajajo in usmerjajo svoje postopanje v nadaljnjih postopkih iz svoje pristojnosti.

Tukaj pa se ponovno postavlja vprašanje ali se s tem ne posega tudi v načelo reševanje zadev po vrstnem redu pripada na sodiščih. Prednostna obravnava je bila v ZP-1 določena za vse zahteve za sodno varstvo, ne glede na težo in vrsto prekrška. Tako so po določbi tretjega odstavka 60. člena ZP-1 prednostno obravnavali zahteve, vložene zoper plačilni nalog, izdan na primer zaradi napačnega parkiranja vozila, kot tudi druge (naj)težje kršitve predpisov, enako tudi inšpekcijske zadeve. Dodatna nesorazmernost se je kazala še v tem, da so se zahteve za sodno varstvo za bagatelne prekrške obravnavale prednostno.

Zadnja novela ZP-1E je pravilo o prednostni obravnavi zahteve za sodno varstvo spremenila tako, da se poslej prednostno obravnavajo samo tiste zahteve za sodno varstvo, ki so vložene zoper odločbe o prekrških s področja varstva konkurence.

Bistvo novele ZP-1E ni v vsebinskem spreminjanju, temveč v drugačni postopkovni oziroma oblikovni izvedbi postopka, ki vodi k dokončni odločitvi o prekršku, odgovornosti in sankciji zoper kršitelja. Zakon ohranja možnost, da sodišče odloči o zahtevi zgolj na podlagi spisa in brez ponavljanja oziroma dopolnjevanje dokaznega postopka ali pa šele potem, ko z izvedbo dokazov samo ugotovi dejansko stanje in nato odloči o zahtevi.

5.5 ODLOČANJE SODIŠČ O ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO

Zaradi procesnih pravil, ki so v praksi povzročila neenako delo sodišč pri obravnavanju zahtev za sodno varstvo, je novela ZP-1E jasneje določila postopek in načine odločanja sodišč v postopku z zahtevo za sodno varstvo. Odločanje o zahtevi za sodno varstvo je odločanje o pravnem sredstvu in ne odločanje na prvi stopnji. Sodišče mora v postopku odločanja o utemeljenosti zahteve za sodno varstvo odpraviti kršitve in odločiti o zahtevi za sodno varstvo glede na stanje stvari, kar pomeni, da odloči na enega izmed načinov, predvidenih v 65. členu Zakona o prekrških.

V postopku z zahtevo za sodno varstvo mora sodišče, razen preizkusa po uradni dolžnosti presojeti le konkretne navedbe zahteve za sodno varstvo, ki se nanašajo na odločilna dejstva, zavzeti o njih stališče in jih ustrezno obrazložiti. V sodbi ni dolžno ponavljati razlogov o odločilnih dejstvih in odgovarjati na tiste očitke vlagatelj zahteve za sodno varstvo, o katerih je svoje stališče že zavzel prekrškovni organ in je to stališče po presoji sodišča pravilno (po Čas, 2008, str. 40).

Poleg tega se v primerih odločanja sodišč po zahtevi za sodno varstvo postavlja tudi vprašanje vrednosti izvedenih dokazov po Zakonu o splošnem upravnem postopku

pred prekrškovnim organom, torej ali sodišče lahko v rednem postopku, kjer se dokazi izvajajo na podlagi določb Zakona o kazenskem postopku, upošteva izvedene dokaze v hitrem postopku ali jih mora izvesti samo po določbah Zakona o kazenskem postopku (Gril, 2008, str. 22).

Z uveljavitvijo novele ZP-1E se nedvomno določa, da sodišča tudi po ponovljenem ali dopoljenem dokaznem postopku, ki ga izvede po pravilih rednega sodnega postopka, zavrne zahtevo za sodno varstvo kot neutemeljeno. V vseh drugih primerih ugotovljenih kršitev mora sodišče o zahtevi odločati tako, da zahtevi ugodi in spremeni izpodbijano odločbo, tako da odpravi ugotovljene kršitve. Sodišče ugodi zahtevi in spremeni odločbo prekrškovnega organa ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če je treba pravilno uporabiti materialne določbe ZP-1 ali predpis, če je glede na stanje stvari mogoče odpraviti procesno kršitev.

Zakon o prekrških -1 v 65. členu določa:

»(1) Sodišče s sodbo zavrne zahtevo kot neutemeljeno, če spozna, da ni podana nobena izmed uveljavljenih kršitev iz 62. člena tega zakona in tudi ne take kršitve, na katere pazi po uradni dolžnosti (62.a) člen, ali če je bila kršitev v postopku z zahtevo za sodno varstvo že odpravljena.

(2) Sodišče s sodbo ugodi zahtevi in odpravi odločbo prekrškovnega organa, ali jo odpravi po uradni dolžnosti, če ugotovi, da ni odločil pristojni organ, ali če ugotovi, da je pri odločanju ali vodenju postopka sodelovala oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena, ali je bila izločena.

(3) Sodišče s sodbo ugodi zahtevi in spremeni odločbo prekrškovnega organa, ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v izpodbijani odločbi o prekršku sicer pravilno ugotovljena, da pa je treba glede na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi materialne določbe tega zakona ali predpisa, ki določa prekršek, spremeniti odločbo. Glede na stanje stvari sodišče tako ravna tudi, če izrek odločbe ni razumljiv ali je s sam s seboj v nasprotju ali če odločba nima vseh predpisanih sestavin ali če se odločba opira na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona ne more opirati, ali ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

(4) Če sodišče spozna, da dejansko stanje ni popolno in pravilno ugotovljeno, ponovi ali dopolni dokazni postopek po pravilih rednega sodnega postopka.

(5) Sodišče s sodbo zavrne zahtevo kot neutemeljeno, če po izvedenem dokaznem postopku ne ugotovi dejanskega stanja drugače kakor prekrškovni organ.

(6) Sodišče s sodbo ugodi zahtevi in spremeni odločbo prekrškovnega organa, če je to potrebno, ker je po izvedenem dokaznem postopku dejansko stanje ugotovilo drugače kot prekrškovni.

(7) Če sodišče po izvedenem dokaznem postopku spozna, da so bila odločilna dejstva v izpodbijani odločbi pravilno ugotovljena, da pa je trga glede na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi zakona oziroma za odpravo kršitev določb postopka drugače odločiti ravna, po določbah tretjega odstavka tega člena.

(8) Če sodišče ugotovi, da storilcu ni bila dana možnost podati izjavo o prekršku, ali če so bile kršene določbe o uporabi jezika v postopku o prekršku, sodišče najprej odpravi kršitev tako, da storilcu omogoči, da poda izjavo oziroma mu omogoči uporabo jezika v postopku in nato odloči o zahtevi glede na stanje stvari.

(9) Če sodišče s sodbo odpravi sklep o zavrženju prepozne, nedovoljene ali nepopolne zahteve za sodno varstvo ali ugovora (57.a in 57.b člen), hkrati odloči tudi o zahtevi za sodno varstvo ali ugovoru.

(10) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za odločanje o zahtevi za sodno varstvo, vloženih zoper sklepe, zoper katere je dovoljena zahteva za sodno varstvo.

(11) Odločba o prekršku se ne sme spremeniti v škodo kršitelja.«

5.5.1 Odprava odločbe prekrškovnega organa

Odprava odločbe prekrškovnega organa je mogoča kot izjema. Dopustna je le v dveh primerih: če v hitrem postopku ni odločil pristojni prekrškovni organ in če je odločala ali postopek vodila oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena ali je bila izločena (Guštin in Jenull, 2008, str. 118).

Gre za bistvene kršitve postopka, ki so take, da jih sodišče ne more samo odpraviti, saj bi spreminjalo odločbo nepristojnega organa oziroma odločalo na podlagi dejanj, ki glede na izločitveni razlog štejejo za neobstoječa. Takim odločbam in dejanjem niti posredno ni mogoče priznati pravnih učinkov, zato bi brez možnosti odprave sodišča lahko le spremenila izpodbijano odločbo, tako da bi ustavila postopek. Gre za delni, omejen odstop od prepovedi vračanja zadev na prvo stopnjo.

5.5.2 Odločanje brez ponovitve ali dopolnitve dokaznega postopka

Prenovljena določba 65. člena je jasno razmejila ravnanje sodišča v primeru, ko dokazni postopek pred sodiščem ne bo izveden, ker to za odločitev ni pomembno, in v primerih, ko je dokazni postopek ponovljen ali dopolnjen po pravilih rednega sodnega postopka.

Sodišče lahko:

- zahtevo za sodno varstvo zavrne, če spozna, da ni podana nobena izmed uveljavljenih kršitev, navedenih v 62. členu zakona in tudi nobena izmed kršitev, ki sicer niso bile uveljavljene, vendar sodišče nanje pazi po uradni dolžnosti oziroma, če je bila kršitev v postopku z zahtevo za sodno varstvo že odpravljena;
- zahtevi za sodno varstvo ugotovi in spremeni odločbo prekrškovnega organa ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v izpodbijani odločbi o prekršku sicer pravilno ugotovljena, vendar pa je treba glede na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi materialne določbe zakona o prekrških ali predpisa, ki določa prekrške spremeniti odločbo. Prav tako lahko sodišče spremeni odločbo prekrškovnega organa, če je izrek odločbe nerazumljiv, ali če je sam s seboj v nasprotju, ali če odločba nima vseh predpisanih sestavin, ali se opira na dokaz, ki je bil pridobljen s kršitvijo z Ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Stanje stvari je namreč lahko tako, da bo zaradi procesne kršitve (na primer nedovoljenega dokaza ali nerazumljivega ali nasprotujočega si izreka) treba najprej ponoviti ali dopolniti dokazni postopek, ker drugače kršitve ne bo mogoče niti oceniti niti odpraviti. Dejstvo da v prekrškovnem postopku ni mogoča vrnitev v novo

odločanje, narekuje široko razlago pooblastil sodišča za dopolnjevanje postopka, pri čemer ne bo šlo za uradni preizkus dejanskega stanja (v smislu nove določbe 62.a člena, ki tega ne dopušča), pač pa za način ugotavljanja oziroma odpravljanja kršitev pravil postopka. Če sodišče kršitve ne bo moglo odpraviti s spremembo odločbe po tretjem odstavku, ker »stanje stvari ne bo jasno« bo moralo ravnati po četrtem odstavku 65. člena in naprej dopolniti dokazni postopek za presojo zadeve in za odpravo procesne napake (Guštin in Jenull, 2008, str. 121).

5.5.3 Ponovitev ali dopolnitev dokaznega postopka

Kadar sodišče podvomi oziroma spozna, da dejansko stanje ni popolno in pravilno ugotovljeno, bo moralo ponoviti ali dopolniti dokazni postopek po pravilih rednega postopka. Za presojo dejanskega stanja mora sodišče smiselno uporabiti določbe pritožbenega postopka¹⁶. Da gre za nepopolno ugotovljeno dejansko stanje pa govorimo takrat, če kakšno odločilno dejstvo sploh ni bilo ugotovljeno.

Sodišče lahko v zvezi z utemeljenimi očitki v zahtevi in ob morebitnih predlaganih novih dokazih ali dejstvih pri odločanju o zahtevi podvomi v resničnost odločilnih dejstev, ki so bila ugotovljena v odločbi ali ker dejstva niso bila ugotovljena in zato sodišče ne more presoditi utemeljenosti zahteve brez oprave določenih procesnih dejanj, ki se sicer izvajajo po pravilih rednega sodnega postopka.

Zaradi načela prepovedi vračanja zadev zakonodajalec ni mogel vzpostaviti pravila, ki bi ustrezalo pooblastilu kazenskega pritožbenega sodišča za razveljavitev sode, če nastane pri odločanju precejšen dvom o resničnosti odločilnih dejstev¹⁷. Take procesne situacije mora prekrškovno sodišče reševati samo s svojimi pooblastili v instančnem sojenju.

Za razjasnitev stvari lahko sodnik določi tudi ustno obravnavo in na njej ponovi ali dopolni dokazni postopek. Za tak primer veljajo ustrezne določbe rednega sodnega postopka (predvsem 125. do 129. člen ZP-1). Še vedno pa velja tudi določba prejšnjega desetega (zdaj trinajstega) odstavka 129.a člena ZP-1, da pri odločanju o zahtevi za sodno varstvo ni mogoče uporabljati skrajšanega postopka (Guštin in Jenull, 2008, str. 124).

Določbe o ponovitvi ali dopolnitvi dokaznega postopka z morebitnim zaslišanjem osebe, ki ji je bila izrečena globa, so vsebinsko povezane tudi z dolžnostjo teke osebe, da pride na zaslišanje. Neupravičen izostanek namreč po nespremenjeni določbi tretjega odstavka 61. člena vzpostavlja fikcijo umika zahteve. Da mora biti kršitelj na tako posledico v vabilu posebej opozorjen, izhaja iz smiselne uporabe drugega odstavka 99.a člena ZP-1 (Guštin in Jenull, 2008, str. 121).

Pomembno je tudi, da zakon določa za pritožbo fikcijo odpovedi in ne umika kot pri zahtevi, vendar je uporaba smiselna, ker so pravni učinki praktično enaki.

---

¹⁶ Tretji odstavek 59. člena ZP-1.

¹⁷ Tretji odstavek 392. člena ZKP.

5.5.4 Odločanje po ponovitvi ali dopolnitvi dokaznega postopka

Sodišče po izvedenem dokaznem postopku lahko ugotovi drugačno dejansko stanje kot prekrškovni organ in s sodbo ugotovi zahtevo in spremeni odločbo prekrškovnega organa v zvezi z dejanskim stanjem.

Če je sodišče po izvedenem dokaznem postopku ugotovilo enako dejansko stanje kot prekrškovni organ:

- s sodbo zavrne zahtevo pod pogojem, da niso bile uveljavljene oziroma ugotovljene druge kršitve iz člena 62. ZP-1;
- ugotovi zahtevo in spremeni odločbo prekrškovnega organa ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če je glede na ugotovljeno dejansko stanje to potrebno za pravilno uporabo zakona oziroma za odpravo kršitev določb postopka.

Če je bil dokazni postopek ponovljen ali dopolnjen po pravilih rednega sodnega postopka sodišče glede na ugotovljeno dejansko stanje, kot ga je ugotovil že prekrškovni organ, spremeni odločbo, če je to potrebno zaradi pravilne uporabe materialnega zakona oziroma zaradi odprave posameznih kršitev določb postopka. Sodišče ravna enako, če je treba odpraviti procesne kršitve in hkrati pravilno uporabiti materialni zakon.

Če je v zahtevi za sodno varstvo uveljavljenih več kršitev različnih vrst, sodišče najprej odpravi kršitve določb postopka, ki jih je mogoče oziroma nujno odpraviti še pred dokazovanjem. Nato sodišče, če in kolikor je treba, ponovi ali dopolni dokazni postopek in nazadnje na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja odloča o zahtevi. Pri odločanju o zahtevi sodišče odpravi še tiste procesne kršitve, ki jih glede na stanje stvari ni moglo odpraviti prej, predvsem kršitve glede razumljivosti odločbe in hkrati za ugotovljeno dejansko stanje pravilno uporabi materialne določbe Zakona o prekrških in predpisa, ki določa prekršek oziroma pravilno odloči o sankcijah (Guštin in Jenull, 2008, str. 126).

5.5.5 Odprava kršitve pravice do izjave

Zakon, ki prepoveduje odpravo odločb in vračanje v novo odločanje, je moral posebej urediti tudi način odprave kršitve pravice do izjave. Sodišče lahko tako kršitev in tudi kršitev pravice do uporabe jezika v postopku, odpravi tako, da storilcu omogoči izjavo oziroma mu omogoči uporabo jezika v postopku ter šele nato odloči o zahtevi za sodno varstvo.

Po odpravi kršitve sodišče, ob upoštevanju vsebine izjave in drugih dokazov odloči na enega izmed načinov predvidenih v 65. členu Zakona o prekrških.

5.5.6 Odločanje po odpravi zavrženja zahteve

Z namenom povečati učinkovitost in hitrost postopka in odpravi pomanjkljivosti lahko sodišče v primeru odprave sklepa o zavrženju pravnega sredstva hkrati odloči o zahtevi za sodno varstvo ali ugovoru, brez vračanja spisa prekrškovnemu organu. Če pa sodišče po odpravi odločbe o zavrženju pravnega sredstva ugotovi, da je to nepopolno, mora od vlagatelja po določbah Zakona o kazenskem postopku zahtevati, da vlogo o pravnem sredstvu ustrezno popravi oziroma dopolni.

Kadar sodišče ugotovi, da je bil ugovor nepravilno zavržen, mora odločati enako, kot če bi šlo za zahtevo za sodno varstvo proti navadnemu plačilnemu nalogu. Pravica kršitelja do izjave je spoštovana in uresničena z ugovorom.

Ker je zahteva za sodno varstvo edino pravno sredstvo, ki ga zakon poleg ugovora predvideva v hitrem postopku, je v desetem odstavku 65. člena določeno, da se pravila tega člena uporabljajo tudi za odločanje o zahtevi za sodno varstvo, vloženih zoper sklepe, zoper katere je dovoljena zahteva za sodno varstvo. Iz prakse sodišč je razvidno, da gre največkrat za sklepe o vrnitvi v prejšnje stanje, sklepe o popravni pomot, sklepe o zavrnitvi predloga za obročno plačilo. Zakon s to dopolnitvijo odpravlja dvom glede uporabe drugih pravnih sredstev, predvsem tistih iz Zakona o splošnem upravnem postopku.

5.5.7 Prepoved reformatio in peius

Novela ZP-1E je uvedla še eno novost, in sicer celovito zagotovljeno prepoved reformatio in peius. To pomeni, da sodišče po novem ne bo smelo spreminjati odločbe v škodo kršitelja, ne glede na ugotovljeno drugačno stanje, ki bi to morda dopuščalo.

Popolna uveljavitev prepovedi je utemeljena predvsem zaradi omejitve pritožbenih razlogov zoper sodbo o zahtevi za sodno varstvo.

Ker prepoved izrecno velja le za kršitelja, se ne more uporabiti za lastnika odvzetih predmetov, ki tudi lahko vložijo zahtevo za sodno varstvo.

Na novo uveljavljena prepoved reformatio in peius bi lahko v praksi povzročila več vloženih zahtev za sodno varstvo. Do zdaj so namreč kršitelji pogosto raje plačali globo, kot pa vložili zahtevo za sodno varstvo, saj so vedeli, da jih sodišče lahko kaznuje tudi strožje. Ker po noveli ZP-1E to ni več mogoče, kršitelji ne bodo imela kaj dosti izgubiti in bodo svojo »srečo« zagotovo pogosteje iskali na sodišču. Prav tako ta člen določa načine odločanja sodišča po zahtevi za sodno varstvo, čeprav iz navedene določbe ni jasno, kako naj bi sodišče npr. spremenilo odločbo prekrškovnega organa. Ali tako, da bo moralo samo ponoviti ves dokazni postopek, ali ga bo ponovilo le deloma ali pa sploh ne in bo samo na podlagi dejstev in dokazov v odločbi in zahtevi za sodno varstvo odločbo spremenilo (po Gril, 2008, str. 22).

5.6 PRIKAZ REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA SLOVENSКИH SODIŠČIH

Novi Zakon o prekrških je v veljavi že dobra tri leta. Zanima me, ali je novi zakon o prekrških veliko bolj učinkovit, kot je bil prejšnji, ali se pripad zadev na sodiščih zmanjšuje in kako so uspešni kršitelji v svojih pritožbah. Prav tako želim prikazati tudi trajanje in način reševanja zahtev za sodno varstvo.

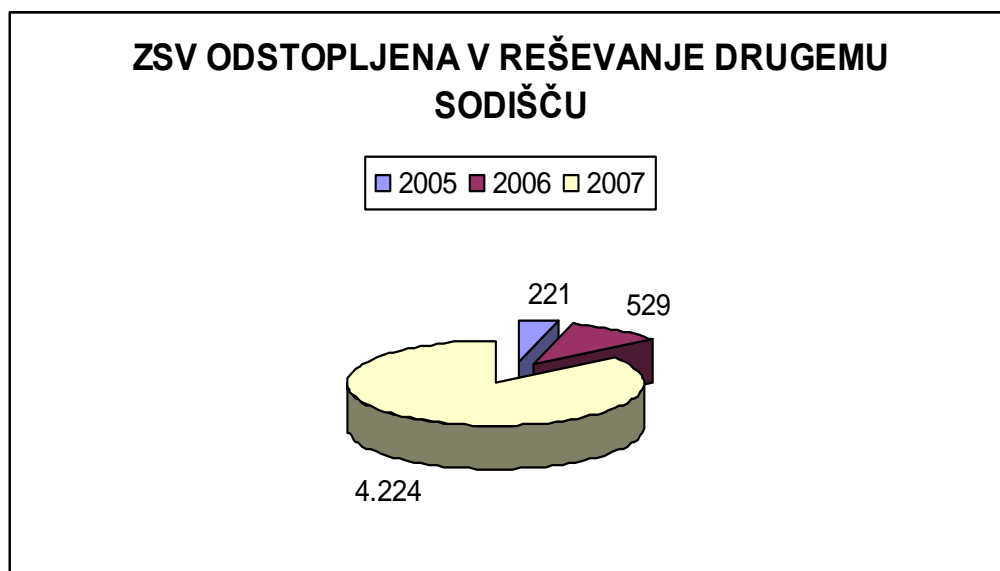
Tabela 10: NAČIN IN TRAJANJE REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA OKRAJNIH SODIŠČIH

Leto	2005	2006	2007	SKUPAJ
Nerešeno na začetku poročevalskega obdobja	0	11.818	22.119	33.937
Prejete zadeve	13.372	22.177	22.378	57.927
Vlagatelji zahteve	13.372	22.177	22.378	
Oseba, ki ji je bila izrečena sankcija	12.771	21.802	21.979	
Drugi predlagatelji	573	332	335	1.240
Zadeva odstopljena v reševanje drugemu sodišču	221	529	4.224	
Sklep s katerim se ZSV zavrže	122	580	825	1.527
Sklep s katerim se ZSV zavrne	807	7.942	10.112	18.861
Zahtevi se ugotovi in se odpravi odločba prekrškovnega organa	190	1.602	2.844	4.636
Zahtevi se ugotovi in se spremeni odločitev prekrškovnega organa	112	773	1.460	2.345
Rešene zadeve	1.615	11.911	20.104	33.630
Nerešene na koncu poročevalskega obdobja	11.757	22.084	24.393	58.234
Trajanje postopka do 3 mesecev	760	2.349	3.315	6.424
Trajanje postopka nad 3 mesece do 6 mesecev	518	2.403	2.163	5.084
Trajanje postopka nad 6 mesecev do 1 leta	337	4.534	5.239	10.110
Trajanje postopka nad 1 leto	0	2.580	9.387	11.967

Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«,

05. 02. 2009

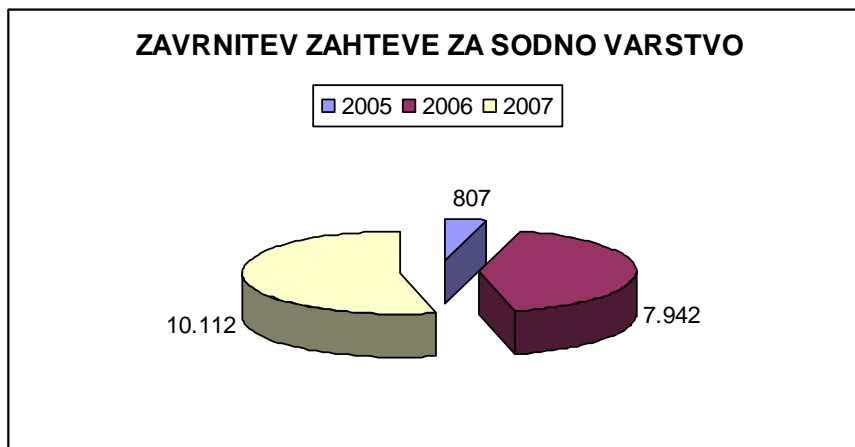
Graf 5: ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO ODSTOPLJENA V REŠEVANJE DRUGEMU SODIŠČU

Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, 05. 02. 2009

Iz grafa 5 je razvidno, da so slovenska sodišča v letu 2007 zelo veliko zadev odstopila, ker so bila naslovljena na napačna okrajna sodišča v reševanje. Ta problem je bil zelo pereč leta 2007. S tem ko se zadeve pošiljajo iz enega sodišča na drugo, se tudi podaljša čas reševanja zahteve za sodno varstvo. Velik problem je v tem, da se je tudi nekajkrat spremenil Zakon o prekrških, problem glede pristojnosti reševanja zahtev za sodno varstvo je pri pravnih in odgovornih osebah pravne osebe. Pravna oseba ima sedež npr. v občini Ljubljana, odgovorna oseba pa ima prijavljeno stalno bivališče v občini Grosuplje. Tukaj se velikokrat postavlja vprašanje, kdo je odgovoren za reševanje vložene zahteve za sodno varstvo. Ali zahtevo za sodno varstvo rešuje tisto okrajno sodišče, kjer ima sedež pravna oseba, ali tisto okrajno sodišče, kjer ima odgovorna oseba pravne osebe prijavljeno stalno bivališče. Prav tako ni bilo jasno, ali je za reševanje zadeve pristojno tisto sodišče, kjer je bil storjen prekršek, ali tisto, kjer ima pravna oseba sedež svoje dejavnosti. Zaradi nastale situacije in nejasnosti se velikokrat šele na sodišču, ki prejme tako zahtevo za sodno varstvo ugotovi, da ni pristojno za reševanje omenjene zahteve za sodno varstvo in jo zato s sklepom odstopi v reševanje pristojnemu okrajnemu sodišču.

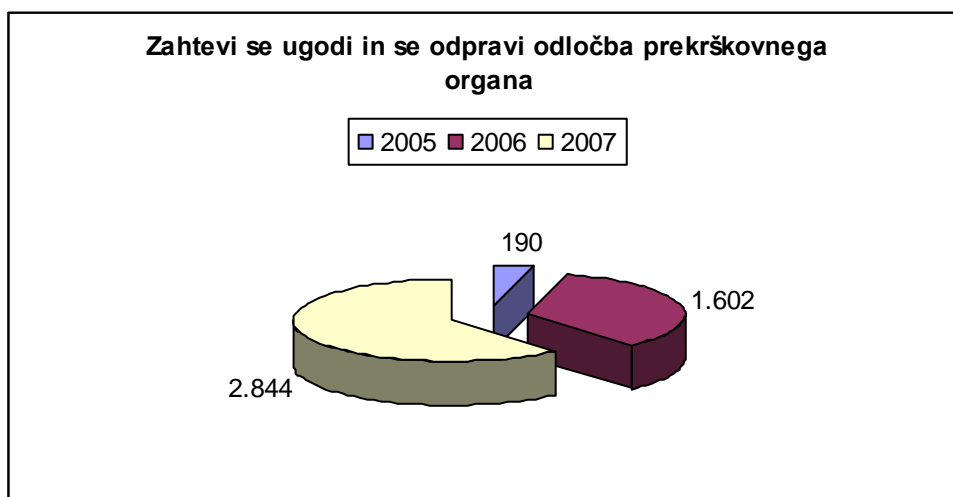
Graf 6: ZAVRNITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, 05. 02. 2009

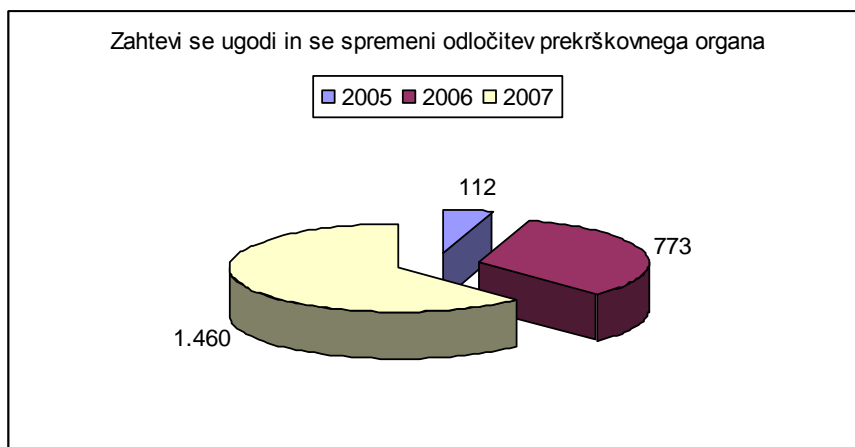
Veliko zahtev za sodno varstvo je bilo zavrnjenih, kar pomeni, da storilci niso uspeli ter da je prekrškovni organ pravilno postopal v svojih odločitvah. Prav tako veliko storilcev vložijo t. i. internetne pritožbe, kjer sploh ne obrazložijo, zakaj vlagajo zahtevo za sodno varstvo, ampak navajajo samo člene iz ustave ter konvencijo o varstvu človekovih pravic.

Graf 7: ZAHTEVI SE UGODI IN SE ODPRAVI ODLOČBA PREKRŠKOVNEGA ORGANA

Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, 05. 02. 2009

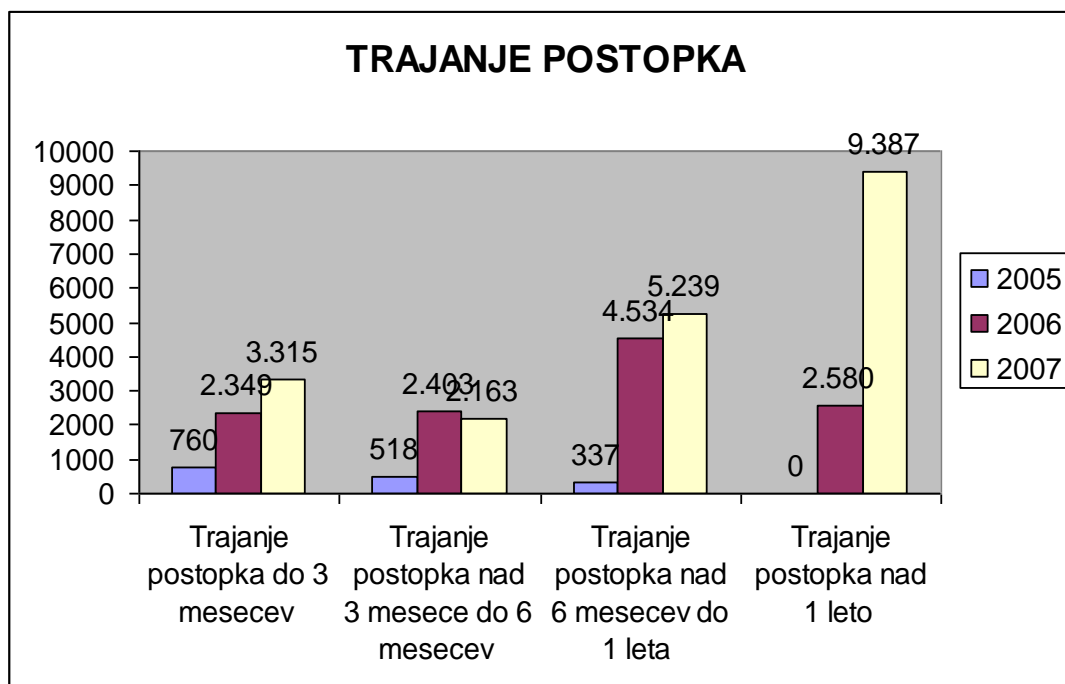
Graf 8: ZAHTEVI SE UGODI IN SE SPREMI ODLOČITEV PREKRŠKOVNEGA ORGANA

Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, 05. 02. 2009

Iz grafa 7 in 8 je razvidno, da so sodišča odpravila ali spremenila odločitve prekrškovnih organov v letu 2007 skupno 4304 odločitve prekrškovnih organov. Prav tako je iz grafa razvidno, da se iz leta v leto povečuje število zadev, kjer sodniki odpravijo oziroma spremenijo odločitev prekrškovnega organa.

Graf 9: TRAJANJE POSTOPKA

Po viru: Po viru: URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, dne 05. 02. 2009

Iz prikazane analize je razvidno, da se je reševanje zahtev za sodno varstvo zelo podaljšalo, saj se je največ zahtev reševalo več kot eno leto, in sicer 9387 zadev. Kljub temu da so morala slovenska sodišča zahtev za sodno varstvo reševati prednostno, je iz grafa razvidno, da na sodiščih ponovno prihaja do t. i. sodnih zaostankov. V letu 2008 pa je novela ZP-1E za večino zahtev za sodno varstvo ukinila prednostno reševanje. To pomeni, da se bodo zahteve za sodno varstvo veliko dlje zadrževale na sodiščih, preden bo prišlo do rešitve.

5.6.1 Analiza reševanja zahtev za sodno varstvo na okrajnem sodišču v Grosupljem

Okrajno sodišče v Grosupljem je eno od devetih okrajnih sodišč, ki spada pod okrilje Okrožnega sodišča v Ljubljani. Okrajno sodišče v Grosupljem spada med srednje velika okrajna sodišča, saj pokriva teritorialno območje občine Grosuplje, občine Ivančna Gorica in občine Dobropolje. Občina Grosuplje obsega 134 km² in 17.853 prebivalcev, 67 naselij, občina Ivančna Gorica obsega 227 km² in 14.519 prebivalcev ter 137 naselij. Občina Videm obsega 103 km² in 3.727 prebivalcev ter 24 naselij. Skupno torej Okrajno sodišče v Grosupljem pokriva teritorialno območje 464 km² in 34.976 prebivalcev ter 228 naselij. Zaradi bližine Ljubljane in avtocestne povezave se število prebivalstva na račun priseljevanja konstantno povečuje, predvsem v naselju Grosuplje (po URL: »http://upravneenote.gov.si/grosuplje/o_upravni_enoti/« 10. 01. 2009).

Na področju prekrškov na Okrajnem sodišču v Grosupljem delata dva sodnika, ki sta razporejena na to področje na podlagi Sodnega reda.

**Tabela 11: NAČIN IN TRAJANJE REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO
NA OKRAJNEM SODIŠČU V GROSUPLJEM**

Leto	2005	2006	2007	2008
Nerešeno na začetku poročevalskega obdobja	0	53	76	130
Prejete zadeve	160	165	209	160
Vlagatelji zahteve	160	165	209	158
Oseba, ki ji je bila izrečena sankcija	157	165	193	158
Drugi predlagatelji	1	0	16	2
Zadeva odstopljena v reševanje drugemu sodišču	1	11	4	38*
Sklep s katerim se ZSV zavrže	0	2	5	1
Sklep s katerim se ZSV zavrne	68	113	129	91
Zahtevi se ugotovi in se odpravi odločba prekrškovnega organa	17	7	10	6
Zahtevi se ugotovi in se spremeni odločitev prekrškovnega organa	13	5	1	14
Rešene zadeve	107	140	154	190
Nerešene na koncu poročevalskega obdobja	53	78	131	100
Trajanje postopka do 3 mesecev	82	78	73	64
Trajanje postopka nad 3 mesece do 6 mesecev	23	48	59	53
Trajanje postopka nad 6 mesecev do 1 leta	2	11	9	26
Trajanje postopka nad 1 leto	0	3	13	45

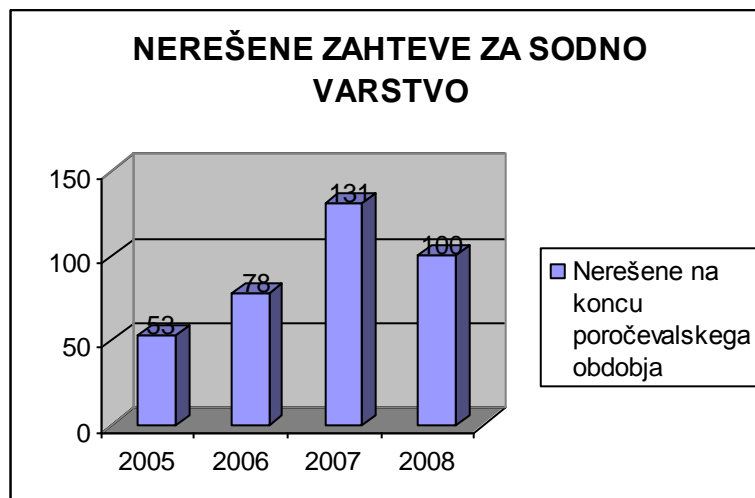
*V letu 2008 je bilo 38 zahtev za sodno varstvo odstopljenih drugemu sodišču po členu 105a. Zakona o sodiščih.

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem 2005–2008

V letu 2008 je moralo Okrajno sodišče v Grosupljem na podlagi sklepa predsednika višjega sodišča, ki ga je izdal na predlog predsednika Okrajnega sodišča v Grosupljem, osemindeset zahtev za sodno varstvo odstopiti v reševanje Okrajnemu sodišču v Kočevje. Zadeve se bile odstopljene zato, ker se Okrajno sodišče v Grosupljem na področju prekrškov še vedno ubada s sodnimi zaostanki.

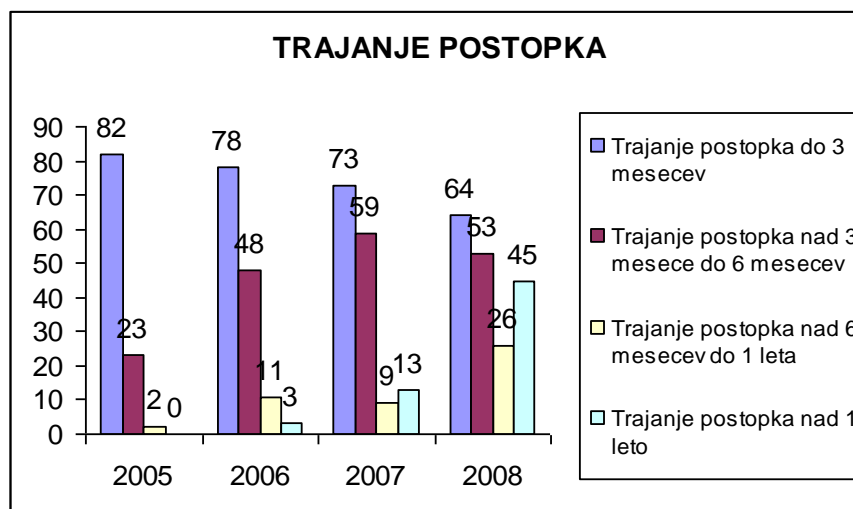
Graf 10: NEREŠENE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem 2005–2008

Graf prikazuje stanje nerešenih zahtev za sodno varstvo ob koncu koledarskega leta. Za leto 2008 vidimo, da se je zmanjšalo število nerešenih zahtev za sodno varstvo. Vendar pa lahko ugotovimo, da je do tega prišlo zato, ker je Okrajno sodišče v Grosupljem odstopilo osemindeset zadev v reševanje drugemu okrajnemu sodišču, in sicer Okrajnemu sodišču v Kočevje. Če omenjenih zadev ne bi odstopili v reševanje drugemu sodišču, bi bilo na koncu leta 2008 približno enak odstotek nerešenih zadev kot v letu 2007.

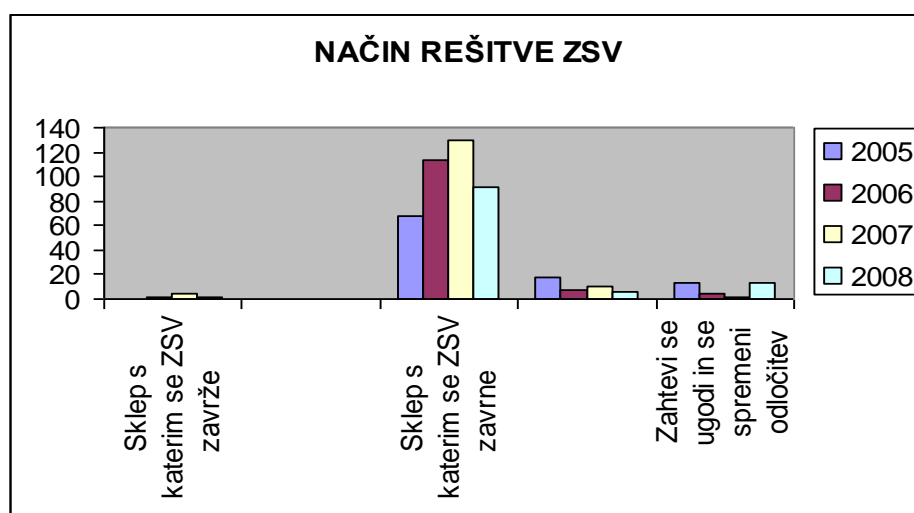
Graf 11: TRAJANJE POSTOKA

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem 2005–2008

Tako kot na vseh okrajnih sodiščih po Sloveniji se tudi na Okrajnem sodišču v Grosupljem zahteve za sodno varstvo rešujejo vedno dlje. Za leto 2008 lahko vidimo, da se je v primerjavi z letom 2007 drastično povečalo reševanje zahtev za sodno varstvo, katerih postopek traja več kot eno leto. Posledično na omenjeno problematiko vpliva tudi novela ZP-1E, kjer je bilo sprejeto, da se zahteve za sodno varstvo več ne rešujejo prednostno, to pomeni, da bo moral prekrškovni organ veliko dlje časa čakati na odločitev sodišča, prav tako bodo tudi kršitelji kmalu ugotovili, da sistem ne deluje tako, kot bi moral, in bodo vedno znova in znova vlagali zoper storjene prekrške pritožbe oziroma zahteve za sodno varstvo in se s tem skušali izogniti odgovornosti za storjeni prekršek.

Graf 12: NAČIN REŠITVE ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA OKRAJNEM SODIŠČU V GROSUPLJEM

Vir: Interni podatki Okrajnega sodišče v Grosupljem 2005–2008

Iz grafa je razvidno, da je okrajno sodišče v Grosupljem v letih 2005 do 2008 izdalo največ sklepov, kjer so se zahteve za sodno varstvo zavrnile. To pomeni, da kršitelji niso dovolj dobro navedli razloge, zakaj vlagajo zahtevo za sodno varstvo. Velikokrat pa kršitelji vložijo t. i. internetne pritožbe, v katerih samo navajajo, da jim je z ustavo kršena osnovna človekova pravica in da jim ni bila dana možnost za pojasnitev nastale situacije. K svoji zahtevi priložijo samo kopijo ustave in izvleček kršitve temeljnih človekovih pravic. Prav tako je k temu pripomoglo tudi pravilno postopanje prekrškovnega organa.

6 PRITOŽBA ZOPER ODLOČITEV SODIŠČA O ZAHTEVI ZA SODNO VARSTVO

6.1 ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PRITOŽBA VLAGATELJA ZOPER ODLOČITEV SODIŠČA

Z novelo ZP-1E je pravica do pritožbe razširjena na državnega tožilca.

Pritožba vlagatelja zahteve za sodno varstvo zoper odločitev sodišča, ki je odločalo o zahtevi za sodno varstvo, je dovoljena v prvem in drugem odstavku 66. člena ZP-1. Pritožba je dovoljena zoper:

- sklep sodišča o zavrženju prepozne ali nedovoljene zahteve za sodno varstvo;
- sodbo, s katero je bila zahteva za sodno varstvo zoper odločbo prekrškovnega organa, ki je izrekel višjo globo od najnižje predpisane ali če je prekrškovni organ izrekel odvzem premoženjske koristi, ki presega 400 evrov, zavrnjena.

V primeru vložitve pritožbe pošlje prekrškovni organ celoten spis z dokumenti v izvorniku pristojnemu okrajnemu sodišču. Sodišče pred vročitvijo spisa višjemu sodišču pritožbo najprej preizkusu v skladu s 64. členom ZP-1 – ali je pritožba vložena pravočasno in ali je dovoljena. Sodišče nato na podlagi 252. člena Sodnega reda spis predloži pristojnemu višjemu sodišču (Orel, 2008, str. 11).

Poleg tega ima ureditev pritožbe v postopku po zahtevi za sodno varstvo napako, na katero sem že opozoril na splošno: namesto da bi spor ožila (fokusirala), ga širi. Že hitra primerjava med razlogi za vložitev zahteve za sodno varstvo in (drugimi) razlogi za pritožbo pokaže, da so možnosti pritožbenega izpodbijanja, če do njega pride, širše od možnosti za izpodbijanje odločbe prekrškovnega organa z zahtevo za sodno varstvo. Zato ureditev ni (nujno) ustavnopravno oporečna, je pa nelogična in nesmotrna (po Fišer, 2006, str. 24).

Prekrškovni organ mora postopati enako ob morebitni pritožbi vlagatelja zahteve za sodno varstvo zoper sodbo okrajnega sodišča, zoper katero ni dovoljena pritožba, če je pritožbo vložil neupravičen vlagatelj in tudi če je bila pritožba vložena prepozno. V takih primerih sodišče samo vroči sklep o zavrženju nedovoljene pritožbe vlagateljem iz drugega in četrtega odstavka 66. člena ZP-1.

Če se vlagatelj pritoži na sklep, sodišče ob njenem preizkusu po določbah 64. člena ZP-1 spis prav tako v skladu z 252. členom Sodnega reda posreduje pristojnemu višjemu sodišču. Predložitvenemu poročilu v obeh primerih priloži potrebno število izvodov s pritožbo izpodbijanega sklepa.

6.2 ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PRITOŽBA DRŽAVNEGA TOŽILCA

Novost v pritožbenem postopku je uvedba pritožbe državnega tožilca, ki jo lahko vloži na podlagi napovedi prekrškovnega organa. Dopustna je zoper enako vrsto odločb in iz istih razlogov, kot velja za kršitelja, torej le v primeru, če je bila izrečena višja globa od nižje predpisane za prekrške ali če je bil izrečen odvzem premoženjske koristi, ki presega 400 evrov¹⁸ (po Jenull, 2008, str. 22).

Napoved pritožbe mora državni tožilec vložiti pri sodišču, ki je odločalo o zahtevi za sodno varstvo. V roku za vložitev napovedi pritožbe mora prekrškovni organ predložiti spis državnemu tožilcu, pristojnemu za sodišče, ki odloča o zahtevi za sodno varstvo. Pristojni državni tožilec lahko vloži pritožbo v osmih dneh od prejema spisa.

Po mnenju vlagatelja se z delitvijo pravice do pritožbe le eni stranki vzpostavi očitno neuravnotežen položaj v postopku, ki obdolžencu zoper državni kaznovalni aparat odvzeme pravico do pravnega sredstva. Taka ureditev relativizira pravico obdolženca do pravnega sredstva, saj tudi če sodišče zahtevi za sodno varstvo ugotovi, dejanska odločitev še ni dokončna, saj ima prekrškovni organ pravico do napovedi pritožbe oziroma pritožbe. Vlagatelj poudarja tudi, da državni tožilec ob vlaganju pritožbe ni omejen s prekluzijo dejstev in dokazov, kar ves čas postopka velja za obdolženca (URL: »<http://www.mp.gov.si/nc/si/splosno/cns/novica/article//5956/?type=98>«, 23. 01. 2009).

Prav tako je vprašljiva tudi razmejitev med pravico do pritožbe pristojnega državnega tožilca po 66. členu ZP-1 in zahtevo za varstvo zakonitosti po 169. členu ZP-1. Tudi če sodišče na podlagi osmega odstavka 66. člena ZP-1 zavrne pritožbo pristojnega državnega tožilca, ima ta še vedno pravico, ob izpolnitvi zakonskih pogojev, vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti, ki pa je izredno pravno sredstvo, za katerega ob smiselni uporabi določb Zakona o kazenskem postopku ni časovne omejitve, če ga vloži državni tožilec.

6.3 ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN USTAVNA PRITOŽBA

Ureditev zahteve za sodno varstvo ZP-1 je še posebej neugodna za ustavno sodišče. Glede na veljavno ureditev ustavne pritožbe po ustavnem sodišču je jasno, da je z odločitvijo o tej zahtevi izpolnjena procesna predpostavka (formalne) izčrpanosti pravnih sredstev in bo zoper tako sodbo, če bodo izpolnjeni drugi pogoji, mogoče vložiti ustavno pritožbo. To pomeni, da se je v slovenskem pravosodnem sistemu izjemno povečalo število posamičnih aktov, zoper katere je mogoče vložiti ustavno pritožbo. Ustavno pritožbo je mogoče vložiti šele potem, ko so izčrpana vsa druga pravna sredstva. Pritožbe na ustavno sodišče ni mogoče vložiti pred uporabo pravice do pritožbe kot rednega pravnega sredstva.

---

¹⁸ 66. člen ZP-1.

Zakon o ustavnem sodišču v 53. členu določa:

»(1) Ustavna pritožba mora vsebovati navedbe o:

- posamičnem aktu, ki se izpodbija, z navedbo organa, ki ga je izdal, z njegovo pravilno številko in datumom izdaj;
- domnevno kršenih človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah;
- razlogih, s katerimi se utemeljujejo kršitve;
- datum, ko je bil pritožniku vročen posamični akt, ki ga izpodbija;
- polnem osebnem imenu pritožnika in naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, če gre za fizično osebo oziroma imenu ter sedežu, če gre za pravno osebo, državni organ, nosilca javnega pooblastila ali drug pravni subjekt, ter o osebnem imenu, nazivu ali funkciji njegovega zastopnika;
- drugih osebnih podatkih, ki jih določa poslovnik ustavnega sodišča.

(2) Ustavna pritožba se vloži pisno. Ustavni pritožbi je treba priložiti kopijo posamičnega akta, ki ga pritožnik izpodbija, in vse druge posamične akte, ki so bili v zvezi z izpodbijanim posamičnim aktom izdani v postopkih pred pristojnimi organi v zadevi, ter ustrezne listine, na katere pritožnik opisa svojo ustavno pritožbo.«

Ustavno sodišče je že sicer preobremenjeno z odločanjem o ustavnih pritožbah, v tem trenutku pa je dobesedno zasuto z velikim številom ustavnih pritožb, ki se tičejo prekrškovnih zadev, od katerih jih velika večina odpade prav na postopke, ki so se končali z odločitvijo o zahtevi za sodno varstvo.

Večina teh ustavnih pritožb je sicer zavržena, ker ne izpolnjujejo drugih procesnih predpostavk ali pa niso sprejete v obravnavo iz razloga, da je pritožba pomanjkljiva, ker ne vsebuje vseh zahtevanih podatkov ali listin iz 53. člena Zakona o ustavnem sodišču in je zato ustavno sodišče ne more preizkusiti. Z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča pozove pritožnika, naj v določenem roku svojo pritožbo dopolni. Če je pritožnik pred vložitvijo ustavne pritožbe že prejel pojasnilo generalnega sekretarja ustavnega sodišča, pod katerimi pogoji je mogoče vložiti ustavno pritožbo in kaj mora ustavna pritožba vsebovati, ustavno sodišče odloči o ustavni pritožbi, ne da bi pritožnika pozvalo k dopolnitvi.

Morda zadeve, o katerih mora odločati ustavno sodišče v postopku z ustavno pritožbo, ni korektno razvrščeno po pomembnosti, saj prekrškovne zadeve v veliki večini ne morejo spadati med tiste zadeve, ki bi jih reševalo ustavno sodišče v postopku z ustavno pritožbo in bi jim zato moralo namenjati posebno pozornost.

Čeprav je v zadnjih letih na ustavne pritožbe v zadevah prekrškov odpadel zelo visok delež novih zadev, bi bilo pretirano trditi, da so te pritožbe povzročile krizo v odločanju Ustavnega sodišča. Nasprotno, odločilno pretirano število ustavnih pritožb s področja prekrškov je zelo jasno pokazalo predvsem sistemsko napako, ki jo je zagrešil zakonodajalec že tedaj, ko je sprejemal ZP-1 in o kateri se presenetljivo malo govori. Z novo ureditvijo postopka zaradi prekrška je namreč povzročil, da je bil v hitrem postopku z Ustavo določeni pogoj za vložitev ustavne pritožbe (izčrpanost pravnih sredstev) izpolnjen najpogosteje že z odločitvijo sodnika okrajnega sodišča o zahtevi za sodno varstvo. Tako je Ustavno sodišče prišlo v položaj, ko bi moralo pri odločanju o morebitnih kršitvah človekovih pravic in

temeljnih svoboščin razsojati o zatrjevanih napakah, ki naj bi jih zagrešil okrajni sodnik. Znašlo se je torej v položaju, ki je zelo podoben položaju instančnega sodišča (po Fišer, 2008, str. 7–8).

O položaju, ki je nastal potem, ko je novela Zakona o ustavnem sodišču odpravila ustavno pritožbo v zadevah prekrškov, je mogoče razpravljati z različnih vidikov. Ni povsem modro povsem izključiti ustavno pritožbo pri eni izmed kategorij kaznovalnega prava. Kljub temu ne moremo reči, da je zakonodajalec popolnoma izključil ustavno pritožbo v kateri koli izmed kategorij zadev, za katere je sicer predvideval, da pri njih ne more priti do kršitve, ki bi imele hujše posledice za pritožnika. Za morebitnega ustavnega pritožnika, ki meni, da so mu bile v postopku zaradi prekrška kršene človekove pravice in temeljne svoboščine, se je položaj poslabšal. V svoji vlogi, s katero bo Ustavno sodišče želelo prepričati, da je njegova pritožba vendarle vredna obravnave, bo moral utemeljiti, da gre za posebno utemeljen primer. Ustavno sodišče bo lahko odločalo tudi o ustavnih pritožbah s področja, na katerem je sicer izključena. V svoji pritožbi bo moral izkazati, da gre za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki presega pomen zadeve, v kateri vlaga ustavno pritožbo.

Pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za izjemno obravnavanje ustavne pritožbe, mora zatrjevati in izkazati pritožnik. Dosedanje izkušnje kažejo, da ustavni pritožniki niso navajeni razmišljati na ta način. Velikokrat se zdi, da je že golo zatrjevanje izjemnosti, včasih celo samo omemba dovolj, da bi jim uspelo pritegniti pozornost Ustavnega sodišča, ne da bi s tehtnimi, dobro prikazanimi in natančno fokusiranimi argumenti skušali sodišče prepričati, v čem je izjemnost njihovega primera.

Poleg ureditve zahteve za sodno varstvo gre tudi za to, kako svojo nalogo razumejo sodniki, ki so se znašli v popolnoma novi vlogi. Jo bodo razumeli kot vsebinsko popolno sodno kontrolo organov izvršilne oblasti ali pa se bodo zadovoljili zgolj s formalno kontrolo.

Novela je namreč vpeljala možnost kaznovanja udeležencev v postopku pred Ustavnim sodiščem z denarno kaznijo, če zlorablajo pravice, ki jih imajo po tem zakonu, pooblaščenca, ki je odvetnik, pa še posebej, če je njegova vloga ne vsebuje bistvenih sestavin, ki so določene z zakonom. Ustavno sodišče ugotavlja, da nekateri pritožniki, zlasti v zadevah prekrškov, čeprav so bile njihove pritožbe zavržene ali niso bile sprejete, takšne odločitve bodisi izpodbijajo, bodisi vlagajo nove enake pritožbe v zadevah, v katerih je bilo že odločeno (Fišer, 2008, str. 18).

7 ZAKLJUČEK

Nedvomno je učinkovit sistem obravnavanja prekrškov eden izmed pokazateljev pravne države. Žal se je v preteklosti v Sloveniji izoblikovalo mnenje, da za storitev prekrška tako ali tako ne moreš biti kaznovan, če pa si že, so ti na volja pravna sredstva, s katerimi z lahkoto postopek podaljšaš do predpisanega roka zastaranja. Zaradi visokega pripada na takratne sodnike za prekrške so storilci to dosegli brez težav, se pravi izognili so se kazni za prekršek, ki so ga storili. S sprejetjem Zakona o prekrških je prišlo praktično do tega, da ni več izogibanja in izmikanja za prekrške. Z Zakonom o prekrških, ki je skozi zgodovino doživel velike spremembe, se je v našem pravnem redu pojavil nov institut, ki se imenuje zahteva za sodno varstvo.

Na podlagi novega ZP-1 naj bi 70 % prekrškov obravnavali prekrškovni organi na I. stopnji, do odločanja na sodišču pa bi prišlo le v primeru, če bi posameznik izkoristil pravico do sodnega varstva, ki je že zapisna v Ustavi Republike Slovenije, to pomeni, da bi vložil zahtevo za sodno varstvo.

Zadnja novela ZP-1E, ki je bila sprejeta v letu 2008, veliko bolj natančno ureja področje zahteve za sodno varstvo, kako mora postopati prekrškovni organ, ko prejme zahtevo za sodno varstvo s strani kršitelja, ter kako je prekrškovni organ dolžan postopati po odločitvi sodišča, saj je pred omenjeno novelo prihajalo do nejasnosti, kdo je dolžan izvršiti sodbo oziroma sklep sodišča.

Prav tako sem opazila, da prihaja pri reševanju zahteve za sodno varstvo na sodiščih do določenih zapletov, in sicer zaradi čistih administrativnih postopkov, ki praktično niso pomembni za izid na sodišču. Prekrškovni organ vodi postopek po Uredbi o upravnem poslovanju, medtem ko je sodišče vezano na Sodni red. Menim, da bi se morali sodniki veliko bolj posvetiti reševanju zadev, ne pa s tem, ali je spis pravilno urejen. Če ni, ga namreč vrnejo prekrškovnemu organu in v dopisu navedejo, zakaj ga vračajo. Zaradi omenjene situacije v določenem trenutku prihaja do zavlačevanje postopka, kar pa je seveda v korist storilcem.

Tudi zadnja novela ZP-1E je nekatere stvari na sodiščih še bolj zapletla, saj je za večino zahtev za sodno varstvo ukinila prednostno obravnavanje, kar pomeni, da sistem ni tako učinkovit, kot bi moral biti. To pomeni, da se bo podaljšal čas reševanja zahtev za sodno varstvo, kršitelji, posebno tisti, ki ponavljajo prekrške, pa bodo ugotovili, da za svoje prekrške ne bodo kaznovani in bodo izkoristili nastalo situacijo.

Kljub temu da je ZP-1 prinesel velike spremembe na področju prekrškov, bodo nekateri kršitelji še vedno naredili vse, da bi se izognili odgovornosti za prekrške. Kljub temu da se po noveli ZP-1E praktično zaključi postopek z izdajo sodbe oziroma sklepa na sodišču, imajo kršitelji še vedno možnost vložiti pritožbo zoper odločitev sodišča. Pritožbo lahko vložijo preko prekrškovnega organa ali preko državnega tožilca. Lahko pa vložijo ustavno pritožbo na Ustavno sodišče.

Z vsemi opisanimi spremembami smo prišli do situacije, ko se vsi sprašujemo, ali je zakonodajalec s prekrškovno politiko in s sprejetjem ZP-1 res dosegel, kar je želel, ali je poenostavil postopke predvsem na področju s plačilnimi nalogom, z izdajanjem odločb v hitrem postopku za tako imenovane »bagatelne prekrške«. Po drugi strani pa se postavlja vprašanje, ali res lahko sodnik, ki odloča o zahtevi za sodno varstvo, v veliki večini zahtevo za sodno varstvo zavrne kot nemutemeljeno, kljub temu, da je prekrškovni organ pred dostavo zahteve za sodno varstvo na sodišče postopal po zakonu. Postavlja se namreč vprašanje, v kolikšni meri so lahko kršene tudi človekove pravice, ki so mu zagotovljene z ustavo.

Glede na to, da je ZP-1 v veljavi že od 1. januarja 2005 in da je do sedaj doživel že pet novel, pa na področju prekrškov še vedno ni zaznati prave kulture med kršitelji, saj še vedno prevladuje tisto negativno mnenje, ki se je ustvarilo skozi zgodovino, da za storitev prekrška ne moreš biti kaznovan, če izkoristiš vsa pravna sredstva. Prav tako se pojavlja tudi vprašanje, kje se bodo sedaj pojavljali zaostanki v zvezi z bagatelnimi prekrški. Bodo to sodišča, ali prekrškovni organi, ali bo čez čas potrebna nova reforma prekrškovnega prava?

LITERATURA

1. BALAŽIČ, Irena. Novosti zakona o prekrških. Podjetje in delo, št. 6, str. 1463, GV Založba, Ljubljana, 2002.
2. ČAS, Petra. Ravnanje prekrškovnih organov in sodišč s spisi v postopku z zahtevo za sodno varstvo. Pravna praksa, št. 11, str. 22, GV Založba, Ljubljana 2008.
3. ČAS, Petra. Zbornik / 3. dnevi prekrškovnega prava – DPP. str. 40, GV Založba, Ljubljana, 2008.
4. FIŠER, Zvonko. Zahteva za sodno varstvo. Pravna praksa, št. 40, str. 24, GV Založba, Ljubljana, 2006.
5. FIŠER, Zvonko. Zbornik / 3. dnevi prekrškovnega prava – DPP. str. 18, GV Založba, Ljubljana, 2008.
6. GRIL, Suzana. Procesno-pravne določbe ZP-1. Pravna praksa, št. 38, str. 27, GV Založba, Ljubljana, 2004.
7. GRIL, Suzana. (Ne)utemeljenost sprememb Zakona o prekrških. Pravna praksa, št. 19, str. 22, GV Založba, 2008.
8. JENULL, Hinko. Reforma prekrškovnega prava. Pravna praksa, št. 2, str. 3. GV Založba, Ljubljana, 2003.
9. JENULL, Hinko. Peta novela Zakona o prekrških (ZP-1E). Pravna praksa, št. 11, str. 22, GV Založba, Ljubljana, 2008.
10. JENULL, Hinko. Zahteva za varstvo zakonitosti v postopku zaradi prekrška, Pravna praksa, št. 35, str. 20. GV Založba, Ljubljana, 2006.
11. KOBLEK, Gorazd. Pravosodni sistem. Gradivo za udeležence priprav za strokovni izpit v imenovanje v naziv. Ministrstvo za javno upravo, direktorat za organizacijo in kadre, Upravna Akademija, Ljubljana, 2007.
12. KOCJANČIČ Rudi; RIBIČIČ Ciril; GRAD Franc; KAUČIČ Igor. Ustavno pravo Slovenije. Visoka upravna šola, Ljubljana, 2003.
13. KOMAN, Ana. Razvoj in organizacija organov za postopek o prekrških v Republiki Sloveniji, Ljubljana, 2001.
14. KOVAČ, Polona. Smiselna uporaba ZUP v hitrem prekrškovnem postopku. Pravna praksa, št. 25, str. 8, GV Založba, Ljubljana, 2004.
15. MAČEK, Guštin, Špela. JENULL, Hinko. Zakon o prekrških (ZP-1), Uvodna pojasnila. GV Založba, Ljubljana, 2008.
16. NEFFAT, Domen. Reforma prekrškov, Pravna praksa, št. 6, str. 20, GV Založba, Ljubljana, 2004.
17. OREL, Nuša. Zbornik / 3. dnevi prekrškovnega prava – DPP, 2008-Ljubljana, str. 28–33, GV Založba, Ljubljana, 2008.
18. PRUŠA, Maja. Plačilo globe in vložitev zahteve za sodno varstvo, Pravna praksa, št. 17/18, str. 13–14, GV Založba, Ljubljana, 2005.
19. TRATAR, Boštjan. Prekrški-kazensko ali upravno pravo. Podjetje in delo, št. 6, str. 1427. GV Založba, Ljubljana, 2002.
20. TRATAR, Boštjan. Zakon o prekrških z uvodnimi pojasnili in stvarnim kazalom, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 2003.
21. VOVK, Irena. Zakonodajni projekti in reforma prekrškov. Pravna praksa, št. 40, str. 36, GV Založba, Ljubljana, 2004.

22. Zbornik / 2. dnevi prekrškovnega prava – DPP, 2007- Ljubljana: GV Založba, Ljubljana, 2007.
23. Zbornik / 3. dnevi prekrškovnega prava – DPP, 2008-Ljubljana, GV založba, Ljubljana, 2008.

VIRI

1. Ustava Republike Slovenije. Ur. l. RS, št. 331/1991-I, 42/1977, 66/200, 24/2003, 69/2004.
2. Zakon o kazenskem postopku, Ur.l. RS, št. Ur.l. RS, št. 63/1994 (70/1994 popr.) Spremembe: Ur.l. RS, št. 25/1996, 116/2003-UPB1.
3. Zakon o prekrških. Ur. l. RS, št. 7/2003, Ur.l. RS, št. 45/2004-ZdZPKG, 86/2004, 7/2005 Skl.US: U-I-19/05-5, 23/2005-UPB1, 34/2005 Odl.US: U-I-19/05-11, 44/2005, 55/2005-UPB2, 40/2006 (51/2006 popr.), 70/2006-UPB3, 115/2006, 139/2006 Odl.US: U-I-69/06-16, 3/2007-UPB4, 29/2007 Odl.US: U-I-56/06-31, 58/2007 Odl.US: U-I-34/05-9, 16/2008 Odl.US: U-I-414/06-7, 17/2008, 21/2008 popr.
4. Zakon o splošnem upravnem postopku. Ur. l. RS, št. 80/199, 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005, 119/2005, 24/2009-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008.
5. Zakona o ustavitvi določenih postopkov o prekrških in odpustitvi izvršitve določenih kazni zapor, Ur.l. RS, št. 35/2005.
6. Uradni list FLRJ št. 107/47.
7. Sodni red, Ur. list RS, št. 17/1995, 35/1998, 91/1998, 22/2000, 113/2000, 62/2001, 102/2001, 15/2003, 75/2004, 138/2004, 74/2005, 5/2007, 82/2007, 16/2008, 93/2008.

INTERNETNI IN INTERNI VIRI

1. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2005.pdf>«, 10. 01. 2009.
2. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/lp2006.pdf>«, 15. 01. 2009
3. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«, 05. 02. 2009.
4. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
URL: »<http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2007.pdf>«, 05. 02. 2009.
5. 05. 02. 2009.
6. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
URL:
»http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2001.pdf«, 2. 2. 2008.
7. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
URL: »<http://www.sodisce.si/default.asp?idall=8&showin=all>«, 20. 01. 2009.
8. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
URL:
»http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2008_I-VI.pdf«, 20. 01. 2009.
9. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
URL: »http://www.mp.gov.si/si/zbirke_podatkov/statistika/«, 05. 02. 2009.
10. UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE
URL: »http://upravneenote.gov.si/grosuplje/o_upravni_enoti/« 10. 01. 2009.
11. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
12. URL:»<http://www.mp.gov.si/nc/si/splosno/cns/novica/article//5956/?type=98>«,
13. 23. 01. 2009.
14. IUS-INFO: URL: »<http://krn.sodisce.si/Baze/sovs/B/VS24139.htm>«, 15. 01. 2009
15. INTERNO GRADIVO OKRAJNEGA SODIŠČA V GROSUPLJEM 2005
16. INTERNO GRADIVO OKRAJNEGA SODIŠČA V GROSUPLJEM 2006
17. INTERNO GRADIVO OKRAJNEGA SODIŠČA V GROSUPLJEM 2007
18. INTERNO GRADIVO OKRAJNEGA SODIŠČA V GROSUPLJEM 2008

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
RS	Republika Slovenija
t. i.	tako imenovano
UPB	Uradno prečiščeno besedilo
UREDBA	Uredba o upravnem poslovanju
ZP-1	Zakon o prekrških -1
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku
ZUSPPKZ	Zakon o ustavitvi določenih postopkov o prekrških in odpustitev izvršitve določenih kazni zapora
ZKP	Zakon o kazenskem postopku
ZSV	Zahteva za sodno varstvo

SEZNAM SLOVENSКИH PREVODOV TUJIH IZRAZOV

ABOLICIJA	RAZVELJAVITEV, USTAVITEV
ABSOLUTEN	DOVRŠEN
BAGATELEN	NEZNATEN, NEPOMEMBEN
DEVOLUTIVNA	DOVOLJENA
FIKCIJA	DOMNEVA
KONTRADIKTORNOST	PROSTISLOVNOST, MEDSEBOJNO SE IZKLJUČUJOČ
KONKRETIZIRAN	POJASNITI
RELATIVEN	ODNOSEN, ODVIŠEN
REFORMATIO IN PEIUS	SPREMEMBA NA SLABŠE, SPREMENITEV SODBE
VACATIO LEGIS	OBDOBJE OD OBJAVE DO ZAČETKA
SUSPENZIVNOST	ODLOŽEN

SEZNAM TABEL, GRAFOV IN SLIK

Tabela 1: ZBIRNO POROČILO GIBANJE IN REŠEVANJE ZADEV - STATISTIKA PREKRŠKOV ZA LETO 2001	7
Tabela 2: GIBANJE IN REŠEVANJE ZADEV PRI SODNIKU ZA PREKRŠKE ZA LETO 2004.....	10
Tabela 3: POROČILO O REŠENIH ZADEVAH PO ZUDPPKZ	10
Tabela 4: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE PO ZAKONU O PREKRŠKIH LETO 2005	23
Tabela 5: KRŠITEV JAVNEGA REDA ZA LETO 2005	23
Tabela 6: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE PO ZAKONU O PREKRŠKIH ZA LETO 2006...	24
Tabela 7: KRŠITEV JAVNEGA REDA ZA LETO 2006	24
Tabela 8: KRŠITEV ZAKONODAJE IN VLOŽENA PRAVNA SREDSTAVA V HITREM POSTOKU PO ZAKONU O PREKRŠKIH	26
Tabela 9: KRŠITEV PROMETNE ZAKONODAJE IN VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA V HITREM POSTOPKU.....	26
Tabela 10: NAČIN IN TRAJANJE REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA OKRAJNIH SODIŠČIH.....	37
Tabela 11: NAČIN IN TRAJANJE REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA OKRAJNEM SODIŠČU V GROSUPJLEM.....	42
Graf 1: ŠTEVILO VLOŽENIH ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO PO ZAKONU O PREKRŠKIH.....	25
Graf 2: ŠTEVILO VLOŽENIH ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO ZARADI KRŠITVE JAVNEGA REDA IN MIRU	25
Graf 3: VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA V HITREM POSTOPKU PO ZAKONU O PREKRŠKIH..	27
Graf 4: VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA ZOPER PROMETNE PREKRŠKE	27
Graf 5: ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO ODPLOJENA V REŠEVANJE DRUGEMU SODIŠČU	38
Graf 6: ZAVRNITEV ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	39
Graf 7: ZAHTEVI SE UGODI IN SE ODPRVI ODLOČBA PREKRŠKOVNEGA ORGANA	39
Graf 8: ZAHTEVI SE UGODI IN SE SPREMENI ODLOČITEV PREKRŠKOVNEGA ORGANA.....	40
Graf 9: TRAJANJE POSTOPKA	40
Graf 10: NEREŠENE ZAHTEVE ZA SODNO VARSTVO	43
Graf 11: TRAJANJE POSTOKA	43
Graf 12: NAČIN REŠITVE ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO NA OKRAJNEM SODIŠČU V GROSUPJLEM	44
Slika 1: SLOVENSKA SODIŠČA	28
Slika 2: ORGANIZACIJA IN SESTAVA SODIŠČ - ORGANIGRAM	29

IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORICE

Izjavljam, da sem avtorica diplomskega dela z naslovom ZAHTEVA ZA SODNO VARSTVO IN PROBLEMATIKA REŠEVANJA ZAHTEV ZA SODNO VARSTVO pod mentorstvom mag. Slavka Debelaka. Pri delu sem uporabljala navedeno literaturo in vire. Dovoljujem objavo diplomskega dela na internetu v skladu s pravili Fakultete za upravo.

Mihaela PERČIČ

Diplomsko delo je lektorirala prof. slov. j. Ema SEVŠEK.